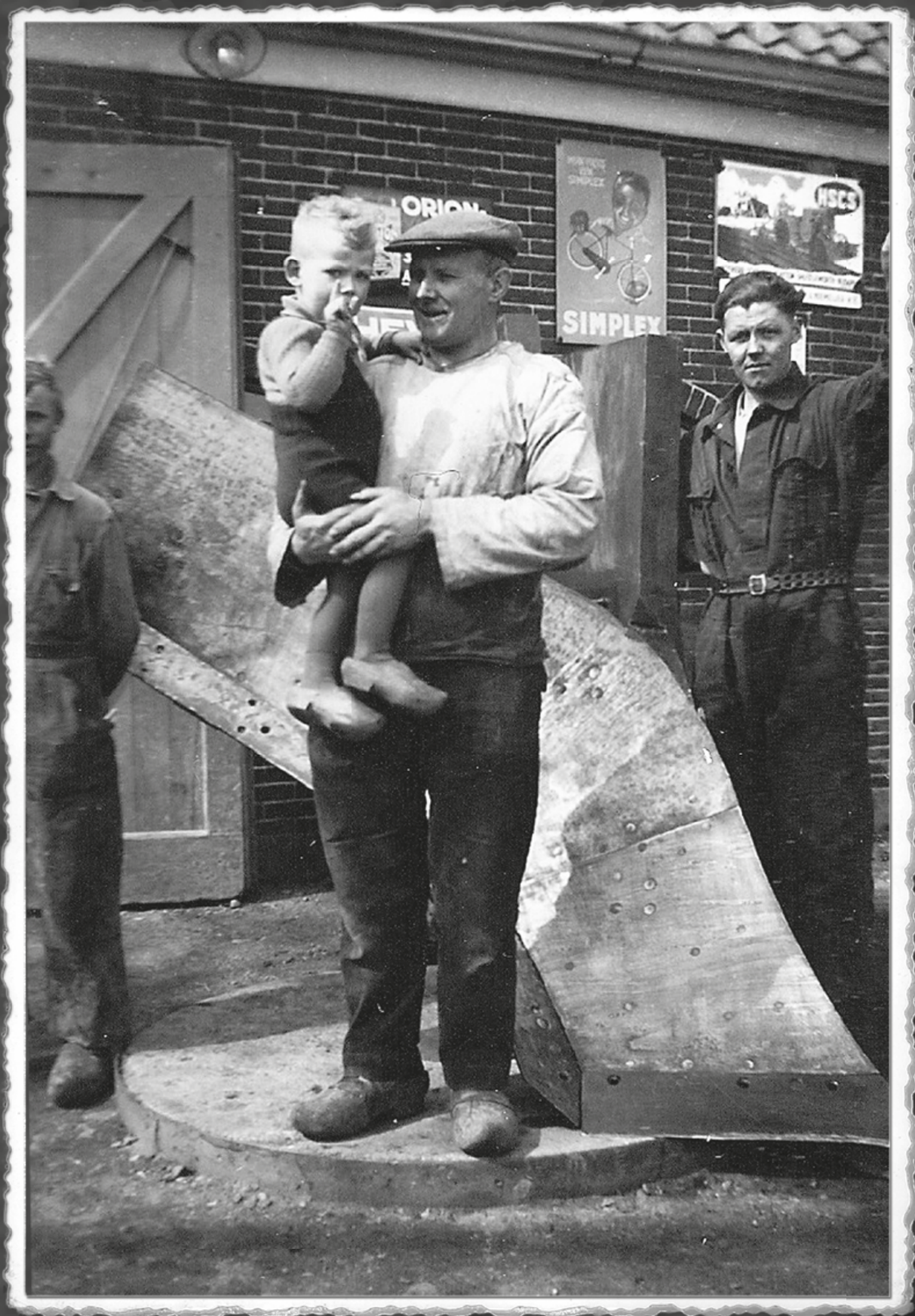

Ut Quakeltje

COLOFON

'Ut Quakeltje' is een uitgave van:
Stichting De Kwakel Toen & Nu
Opgericht: 7 september 2006
Website: www.de-kwakel.com

**Stichting De Kwakel
Toen & Nu**

www.de-kwakel.com

Bestuursleden:

Ben Plasmeijer (voorzitter)
bp@de-kwakel.com

Dirk Plasmeijer (vicevoorzitter)
dp@de-kwakel.com

Johan van Dijk (penningmeester)
Fresialaan 10
1424 AG De Kwakel
Tel. 06.51146552
jvd@de-kwakel.com
Rabobank Schiphol
IBAN: NL85RABO0126126461

Ben Voorend (secretaris)
Ebro 144
1423 AX Uithoorn
Tel. 06.16275754
secretariaat@de-kwakel.com

Websitebeheer:

Johan van Dijk
jvd@de-kwakel.com
Annemarieke Verheij
av@de-kwakel.com

Redactie Ut Quakeltje:

Dirk Plasmeijer (teksten & fotografie)
Ben Voorend (tekstcorrectie)

Met dank aan:

Jeroen van Doorn, Kudelstaart
(archiefmateriaal)
Theo den Haan, Bergen (archiefmateriaal)
Stichting Oud Uithoorn / De Kwakel
(archiefmateriaal)
Chris Woerden, Uithoorn
Peter Schat, Amsterdam
Paparazzi Media
(fotografie & ontwerp omslag)
Verheijfotografie - (fotografie)
www.verheijfotografie.nl
Taaladvies Voorend
www.taaladviesvoorend.nl

Lay out en drukwerk:

Drukkerij StyleMathot, Haarlem
info@stylemathot.nl - www.stylemathot.nl

© 2022 Stichting De Kwakel Toen & Nu
Het is niet toegestaan artikelen letterlijk
over te nemen zonder toestemming van
de redactie van dit blad. De naam van
dit blad "Ut Quakeltje" is weergegeven
in het Kwakels dialect en betekent:
Het Bruggetje

www.facebook.com/DeKwakelTenN

INHOUD

Colofon, Inhoud en Van de redactie	2-3
Kwakelse kermis nu Immaterieel Erfgoed (1845-2022)	4
Nieuwe ambtsketen voor de Gemeente Uithoorn (2021)	5 - 7
Smederij C. de Jong en Zn. aan de Hoofdweg (1928-2022)	8 - 24
Het gevoel van ons De Kwakel en gedichten	25 - 26
Met dank aan de sponsors van Stichting De Kwakel Toen & Nu	27

VAN DE REDACTIE

Wij hebben dit jaar weer veel activiteiten kunnen ondernemen en zijn op heel veel verschillende vlakken actief in het dorp. Hieronder leest u de verschillende activiteiten waar de stichting aan bijdraagt. De kermis als Immaterieel Erfgoed komt aan bod in een apart hoofdstuk.

Archiefmateriaal Theo den Haan (Czn)

Eind vorig jaar hebben wij het gehele digitale archief van Oud-Kwakelaar Theo den Haan (Czn) uit Bergen mogen ontvangen. Een schat aan foto's, boeken, teksten en archiefmateriaal, door Theo keurig op rubriek en jaar gesorteerd. Wij waarderen dit geweldige gebaar zeer en hartelijk dank hiervoor en zullen dit archief waarborgen voor de toekomst. Dit jaar hebben wij hier al gebruik van kunnen maken in dit Quakeltje.

Kwakels Kunstwerk weer terug

In februari hebben wij in overleg met de beheerder en het bestuur van dorps huis De Quakel het mooie kunstwerk van Frans Kortenhorst weer teruggehangen. Het was een tijdje uit het dorps huis verdwenen, het is zeker de moeite waard om het eens te bekijken. Er zitten heel veel Kwakelse elementen in, zoals: de verenigingen, de kerk, bloemen enz. De kunstenaar Frans en zijn echtgenote Janneke waren daar bijzonder blij mee.

Het echtpaar Kortenhorst

Museumwagen Historisch Erfgoed

De mobiele museumwagen "Historisch Erfgoed" is zaterdag 26 maart 2022 officieel geopend door burgemeester Pieter Heiligers bij Gasterij De Kwakel. Hierbij aanwezig waren afgevaardigden van begunstigers, fondsen en sponsors en andere genodigden. Na zijn speech zette de burgemeester met een druk op de knop de miniatuur kermisattracties van Ome Toon de Wit in beweging. Ook dorpsdichter Peter Borghaerts was aanwezig om een gedicht voor te dragen. Het was een zeer geslaagde dag, waar tevens het 15-jarig bestaan van de stichting werd gevierd met een hapje en een drankje.

Het dorpslied: Het gevoel van ons De Kwakel

Het idee voor een eigen dorpslied kwam van zowel Cor Onderwater als van Dirk Plasmeijer. Zonder het van elkaar te weten vroegen zij beiden aan dorpsgenoot en tekstschrijver Daan Bartels om op de melodie van Het Dorp van Wim Sonneveld een tekst over De Kwakel van Nu te schrijven. Samen sterker geldt zeker voor dit project, de muzikale uitvoering was van Tavenu. De geluidsopname werd gemaakt door Kees Hoogervorst

Foto voorzijde: Smederij C. de Jong: v.l.n.r. Dirk Looij, Cornelis en Willem de Jong en Niek van Scheppingen (1935)

Foto achterzijde: Hoofdweg, rechts boerderij Henk Gijsenbergh en links boerderij Henk Roodenburg (1963)

van Radio Rick FM. De foto-beelden zijn op volgorde gezet door Toen & Nu en door Tom Brozius en Dirk gemonteerd tot een filmpresentatie. Deze film is te bekijken via de website www.de-kwakel.com en op YouTube. Het dorpslied "Het gevoel van ons De Kwakel" werd gezongen door Cor en Daan tijdens het midzomeravond concert van Tavenu op het dorpsplein.

Leilindes, Boterdijk

Historische Leilindeboom

Tijdens het polderfeest werden wij getipt door Ria van Rijn dat er een groot wit kruis op een boom stond aan de Boterdijk! Wij zijn gaan kijken en schrokken, het was de 120 jaar oude historische Leilindeboom voor het huis van Jac Oosterveer. Daar staan al vanaf 1900 twee Leilindes, dat vonden wij terug op oude foto's. Alle alarmbellen gingen af en met Jac Oosterveer overleg gehad, hij wist er niets vanaf, hij loopt er meestal achterlangs. De gemeente gebeld, ja hoor, ze waren resoluut, die gaat gekapt worden! Direct actie ondernomen met Cock Lek en Martin Tijdgat van de Groengroep Uithoorn. Samen hebben wij onderbouwde brieven en mailtjes gestuurd, tot wij te horen kregen, dat ze er toch maar vanaf zagen om te kappen. Gelukkig is deze mooie boom gered! Een oude boom moet je niet verplaatsen en zeker niet kappen. Nu is er een aanvraag ingediend bij de Gemeente Uithoorn om de bomen op de monumentlijst te krijgen. Wij wachten nog op antwoord.

Vlaggen en dorpskern

Onze vlaggenactie was een grandioos succes met het polderfeest en de kermis. Zeker nu bekend was dat de kermis "Immaterieel Erfgoed" is geworden, was het dorp blauw gekleurd met 600 Kwakelse vlaggen. Volgend jaar voor de evenementen bestellen wij weer nieuwe vlaggen. Onze activiteiten binnen de werkgroep Dorpskern hebben wij in november stopgezet, omdat er groen licht is gekomen voor de renovatie van het dorp. In de zomer 2023 gaat fase 1 van start met de aanpak van de Drechtdijk, rioleringen en kabels. Hierna start fase 2: de nieuwe supermarkt en de aansluiting van de Mgr. Noordmanlaan. Het dorpsplan is via deze werkgroep tot stand gekomen via participatie met het SLS-fonds en de Gemeente Uithoorn. De planning van de gemeente is, met een slag om de arm, dat het eind 2024 gerealiseerd moet zijn.

Kunst en Cultuur

Op de valreep zijn wij nog met de Kunst en Cultuur werkgroep van de gemeente in de weer. Kwakelse Infoborden zijn ontworpen en worden in 2023 geplaatst op drie plekken in het dorp. Er zitten nog twee andere kunst-en cultuuri-deeën in de pijplijn voor 2023 die wij nog niet kunnen verklappen. Als laatste is er een historische naam aangedragen bij de straten-

commissie van de gemeente voor de nieuwbouw van het oude Wapo-terrein, die wordt later bekend gemaakt.

Spin in het web

De stichting is een soort spin in het web tussen inwoners, bedrijven, verenigingen en de gemeente. Zo dragen wij bij aan mooie doelen in het dorp. Tot slot, en vers van de pers, hebben wij weer een mooi bedrag mogen ontvangen van de Kwakelse veiling. Eerder dit jaar ook mooie bedragen van Tour de Kwakel en de Rabo Clubactie. Nog een nieuwtje, ons logo zit vanaf 27 november op het voetbalshirt van de selectie van KDO. De sponsors van KDO waarderen hiermee onze inspanningen voor ons dorp. Daarom zijn de opbrengsten tijdens KDO-acties in 2023 voor de Stichting De Kwakel Toen & Nu. Onze hartelijk dank voor deze mooie waardering.

Felicities

Veel inwoners, verenigingen en bedrijven doen vaak een beroep op ons archief en inzet voor hun jubileums en evenementen. Wij feliciteren hierbij het 50-jarig bestaan van De Schijf Groep B.V. tevens onze begunstigers Peter en Ans van den Berg met hun 50-jarig huwelijk. Als klap op de vuurpijl para-atleet Jetze Plat uit Vrouwenakker met zijn 6^e wereldtitel in november bij de WK triatlon in Abu Dhabi. Verder de jubilerende instellingen en verenigingen: R.K. Basisschool De Zon (15 jaar), Het Egeltjesbos (15 jaar), Jeu de Bouleclub Het Wilgenhofje (15 jaar), Tavenu Steelband (20 jaar), KDO Zaalvoetbal (40 jaar), Badmintonvereniging BVK (40 jaar), Heinkelclub De Kwakel (45 jaar), KDO Handbal (70 jaar), Draggersvereniging St. Godefridus (75 jaar), Muziekvereniging Tavenu (95 jaar) en Damclub Kunst & Genoegen (95 jaar), op naar de 100. Allen van harte gefeliciteerd!

Speciale dank aan:

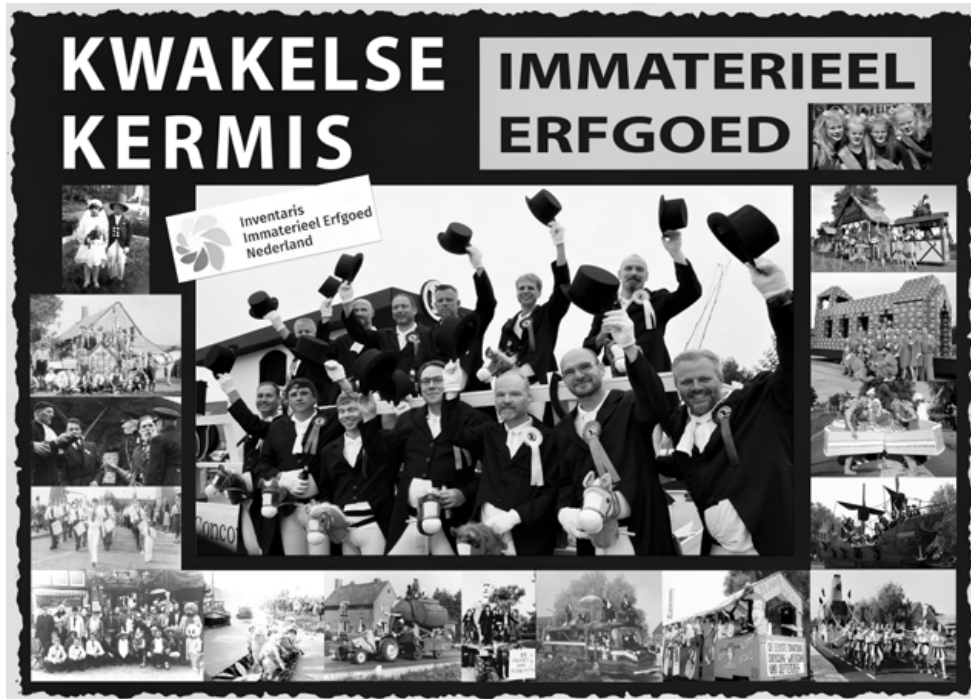
Wij willen vanaf deze plek graag weer onze donateurs, sponsors en vrijwilligers bedanken voor hun financiële ondersteuning en inzet voor het beschikbaar stellen van oude foto's, films en informatie. Onze speciale dank gaat uit naar onze typiste Corinne Hogenboom - Zaal, Jeroen van Doorn (Jzn), Theo den Haan (Czn), Tom Brozius, Mary du Pau, Wim en Tine de Jong, Mevrouw Guus van der Zwaard - De Jong, Jan Samsom, Annemarieke Verheij, Chris Woerden en Peter Schat (Stichting Oud-Uithoorn/ De Kwakel) en de Stichting Kudelstaart in oorlogstijd, voor hun bijdrage voor dit Quakeltje.

Nostalgische avonden (2023)

De twee Nostalgische Avonden in 2023 staan gepland (noteer alvast de datums) op vrijdagavond 3 en 17 februari, aanvang 19.30 uur in het Dorpshuis De Quakel. Kaartverkoop en kaarten reserveren kan het liefst via de mail bij: dp@de-kwakel.com of een belletje naar Dirk Plasmeijer 06.54695548. Wij beginnen op tijd. Wij zullen rekening moeten houden met minder mensen in de zaal, want vol is vol!

Iedereen hartelijk dank, wij wensen iedereen veel lees- en kijkplezier toe met Ut Quakeltje 2022 en fijne feestdagen en een gezond 2023. Het team van Stichting De Kwakel Toen & Nu

KWAKELSE KERMIS NU IMMATERIEEL ERFGOED (1845-2022)

Kwakelse kermis is per 1 augustus 2022 erkend als immaterieel erfgoed en toegevoegd aan een lange lijst van Nederlands immaterieel erfgoed! Zondag 7 augustus werd dit heugelijke feit aan de het grote publiek medegedeeld tijdens het 45e Polderfeest.

Dirk Plasmeijer van de Stichting De Kwakel Toen & Nu sprak namens burgemeester Heilieggers (vakantie) de feestgangers toe en overhandigde een “kermisbord” aan de voorzitter van het Feestcomité, Albert Blommestijn. Wat een geweldige ovatie opleverde onder de inwoners van De Kwakel. Waar het kleine dorp trots op kan zijn, met de kermis zag het hele dorp blauw van de Kwakelse vlaggen.

De Kwakelse kermis is per 1 augustus 2022 toegevoegd aan de lijst van “Cultureel immaterieel erfgoed” van Nederland. Het initiatief is aangekaart via de klankbordgroep Kunst en Cultuur, waar burgemeester Pieter Heilieggers voorzitter van is. In de klankbordgroep zitten inwoners van Uithoorn en De Kwakel. Onder hen ook een bestuurslid van onze Stichting De Kwakel Toen & Nu.

Bekendmaking op het Polderfeest, Dirk en Albert

Navraag leerde dat het idee breed gedragen werd in De Kwakel. De Stichting De Kwakel Toen & Nu, muziekvereniging Tavenu en het Feestcomité, samen goed voor een representatief en groot draagvlak in De Kwakel, hebben ieder “aanbeveling” geschreven voor nominatie van de Kwakelse kermis. Deze brieven zijn in oktober 2021 aangeboden aan de klankbordgroep Kunst en Cultuur. De gemeente Uithoorn nam verder de regie. Er werd contact gelegd met het “Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland”. Maandag 1 augustus kreeg de aanvraag “witte rook”. De

Dit was een prachtig gezicht en er werd een speciale videoreportage gemaakt door de TV-Noord-Holland. Want het is een grote eer om tussen grote evenementen te staan, zoals Circus, Carnaval, Bloemencorso Zundert, het Friese kaatsen, kaasmarkt Alkmaar, St. Nicolaasfeest, Nijmeegse vierdaagse, 4 en 5 mei viering, klootschieten en nog vele anderen bekende Nederlandse evenementen. Op 1 augustus, gelijk met de Kwakelse kermis, is ook het Friese “Skûtsjesilen” aangesloten. Bekijk de website www.immaterieelerfgoed.nl

Hoe is de Kwakelse kermis op de lijst gekomen van het Immaterieel erfgoed? Doordat de kermis al ruim 180 jaar bestaat in het dorp, alleen kunnen wij in de oude papieren vanaf het jaartal 1845 wat terugvinden. Het principe van het Immaterieel Erfgoed is dat er borging plaatsvindt en dat het evenement van generatie op generatie moet worden doorgegeven. Als je de kermis tegenwoordig ziet, gebeurt dat nog steeds met veel plezier en enthousiasme. De Kwakel is trots!

NIEUWE AMBTSKETEN VOOR DE GEMEENTE UITHOORN (2021)

De ambtsketen van de burgemeester is Majesteitelijk en Magistraal.

(Door: Pieter Heilieggers, burgemeester van de gemeente Uithoorn)

Burgemeester Heilieggers (2021)

De Kwakel, Uithoorn en Thamen 200 jaar samen

Het dorp De Kwakel (Quakel of Quackel) komt al voor in de geschriften sinds het jaar 1576, dus nu 446 jaar geleden. Het dorp Uithoorn komt overigens al sinds 1322 voor in literatuur. Op 10 februari 1820 werden de gemeenten Thamen en Uithoorn, inclusief De Kwakel officieel samengevoegd tot de gemeente die wij nu kennen. De dorpen De Kwakel, Thamen en Uithoorn zijn vanaf die datum één gemeente. Dit historische moment vond nu 202 jaar geleden plaats. In Nederland kennen we op dit moment 345 gemeenten. En allemaal hebben zij een 'eigen' ambtsketen. Memorabel: de ambtsketen van onze burgemeester heeft een vernieuwing ondergaan.

Hoe het allemaal begon, met de Bode aan de oorsprong

Het ontstaan van de ambtsketen gaat terug naar de 15de eeuw, waarbij bodes van Hoogheemraadschappen, Waterschappen, Polderbesturen, Staten-Generaal, Provinciale Staten en gemeentebesturen destijds een bodebus droegen. Deze bus werd gebruikt om vertrouwelijke stukken in te vervoeren. Dit werd gezien als een officieel ambtsteken. Zo'n ambtsteken gaf bodes bepaalde privileges. Zo konden zij op vertoon hiervan gratis gebruik maken van postkoets, veerpont, trekschuit en later van het openbaar vervoer. Ook gratis kost en onderdak viel onder de privileges. De bus hing aan een gordel (bus is afgeleid van het woord 'pyxis' – oorspronkelijk een palmhouten cilindrische doos). In de loop der tijd veranderde het attriboot van

bodebus tot een vaak rijkelijk versierde zilveren draaginsigne. Zo'n bodebus werd gaandeweg een kostbaar ambtsketen. Een graaf, stadhouder, een legercommandant en zelfs een prins had een bode om.

Naar een Burgemeesterspenning

In de negentiende eeuw werden de waardigheidstekens van burgemeesters vastgelegd in Reglementen Voor De Steden (1824) en voor Het Platteland (1825). In de steden diende de burgemeester een ambtskostuum te dragen. Omdat dat voor veel gemeenten op het platteland te duur was, kon men daar volstaan met een penning met daarop het gemeente- en rijkswapen, hangend aan een oranje lint. De penning hoefde zelfs niet van zilver te zijn.

Ambtsketen Gemeente Uithoorn (2021)

Bepalingen uit 1852 veranderden nogal wat

De huidige ambtsketen voor burgemeesters is ingevoerd op voordracht van de Minister van Binnenlandse Zaken, J.R.T. Thorbecke. Dit vond plaats -onder Koning Willem III- omdat burgemeesters een herkenningsteken moesten dragen. Het Koninklijk Besluit van 16 november 1852 beschrijft: "bepalingen omtrent de voor den Burgemeester te dragen onderscheidingsteekenen". In de gemeentewet die daaruit voortkomt, is bepaald dat de burgemeester die de onderscheidingstekenen mag dragen door de kroon wordt benoemd. Een van de bepalingen is voorts dat de ambtsketen is voorzien van een zilveren penning met een doorsnede van 40 millimeter. Deze penning heeft op de ene zijde het koninkrijks- of rijkswapen of soms de beeltenis van koning Willem III en op de andere zijde het gemeentewapen. De penning moet aan een zilveren ketting om de schouders kunnen worden gehangen. Daarmee onderscheidt de burgemeester zich van andere inwoners van de gemeente.

Wanneer welk wapen?

De tweezijdigheid van de penning komt uit de tijd dat burgemeesters nog veel explicieter dan nu als representant van de Kroon en als vertegenwoordiger van de burgerij werden gezien. Dit is ook terug te vinden in het huidige gebruik van de ambtsketen: het wapen van de gemeente wordt namelijk

zichtbaar gedragen wanneer de burgemeester de gemeente vertegenwoordigt. Verricht de burgemeester een handeling met een meer nationaal karakter dan wordt het Koninklijke wapen getoond. Denk hierbij aan het uitreiken van een Koninklijke onderscheiding.

Deurwaarders hebben ook zoiets

Bij de vaststelling van de nieuwe ambtsketen of ambtslint deed zich in de 19^e eeuw wel een klein probleem voor: deurwaarders droegen namelijk ook een oranje lint met penning. Maar minister Thorbecke vond dat geen bezwaar.

Nieuw Gemeentewapen (2021)

Onze ambtsketen sinds 2021

De ambtsketen van de gemeente Uithoorn is vernieuwd. Dat komt onder andere door de wijziging van het gemeentewapen. In het vorige gemeentewapen kwam een aantal aspecten waar de gemeenschap veel waarde aan hecht nog onvoldoende tot uiting. Zoals het belang van de sierteelt in De Kwakel en de rivier de Amstel. Dit en het jubileum van het 200-jarig bestaan in 2020 was voor de gemeenteraad de aanleiding om tijdens de bijzondere raadsvergadering van 10 februari 2020 de aanvraag bij de Hoge Raad van de Adel voor een vermeerdering van het gemeentewapen unaniem te steunen. *De wapenvermeerdering is daarna officieel aangevraagd* en goedgekeurd. De Hoge Raad van Adel adviseert namelijk de regering op het gebied van adeldom en heraldiek (wapenuitrusting), waaronder wapens van rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. De samenstelling en bevoegdheid van de Raad zijn overigens geregeld in de Wet op de adeldom van 1994. Zijne Majesteit de Koning heeft het nieuwe gemeentewapen van Uithoorn ook vastgesteld. In de raadsvergadering van september 2021 is het officiële teken overhandigd.

Hierdoor is dan dus tevens een aanpassing van de penning van de ambtsketen noodzakelijk. Na een uitvraag bij drie zilversmeden is Erik van Limpt uit Nieuw-Vennep gekozen om de aangepaste penning te fabriceren. Zijn gedachte achter het ontwerp: “De vervanging van de zilveren plaat is in de vorm van een ronde penning van 40 mm. De roos in het gemeentewapen wordt uitgevoerd in rosegoud en ligt op de penning. Het wapen - met uitzondering van de kroon - wordt verdiept gegraveerd in de penning; de kroon wordt gegraveerd en daardoor krijgt de penning een driedimensionaal effect. De penning wordt omgeven door 20 banden; iedere band staat symbool voor 10 jaar gemeente Uithoorn. De rand is een doorsnede van een dijk. “

Hedendaags gebruik van de ambtsketen

Burgemeesters dragen vandaag de dag hun ambtsketen onder meer tijdens vergaderingen van de gemeenteraad en bij officiële ontvangsten van leden van het Koninklijk Huis, de Commissaris van de Koning of ministers. Ook draagt hij de ambtsketen bij het uitreiken van Koninklijke onderscheidingen zoals dat onlangs gedaan is bij de Kwakelaars Emmy Röling-Van Vliet, Petra Lips-Versluis, Wim van Scheppingen (2020), Ben Plasmeijer (2021) alsook dit jaar Wim Wijffe, Ron Ferwerda en Jan Springintveld.

Maar ook op Koningsdag of bij naturalisatieceremonies wordt de keten gedragen. Voor het overige wordt de ambtsketen gedragen bij plechtige gelegenheden namens de gemeente. Van oorsprong dragen burgemeesters de ambtsketen ook bij brand, oproer of andere verstoringen van de openbare orde. Maar dat gebeurt in de praktijk niet meer.

Gebruik buiten de eigen gemeente

De burgemeester mag ook buiten de gemeente de ambtsketen dragen. Het Koninklijk Besluit uit 1852, gewijzigd in 1994, verbiedt dit niet en spreekt slechts van “plechtige gelegenheden”, zoals het feliciteren van bruidsparen, het uitreiken van Koninklijke onderscheidingen buiten de gemeente. Zelf heb ik dat meegemaakt in 2020; mevrouw Lips-Versluis mocht ik decoreren in Ter Aar alwaar haar biljartvereniging is gevestigd.

Opening museumwagen (2022)

Het is dan gebruikelijk dat de burgemeester toestemming vraagt aan zijn collega. En zo geschiedde. Overigens kan de keten ook in het buitenland worden gedragen bij bijzondere gelegenheden.

Geschiedenis van de keten van de gemeente Uithoorn

De eerste ambtsketen van gemeente Uithoorn dateert ook uit het midden van de negentiende eeuw en is waarschijnlijk vervaardigd door Van Kempen en Begeer. De vorm van de schakels is genomen uit 'model 3' van een reclameblad voor het vervaardigen van ambtsketens zoals dat in 1852 werd verspreid. Op de Penning staat naast het rijkswaapen aan de keerzijde het wapen van de voormalige gemeente Thamen.

Penning Ambtsketen (2021)

De basis van de huidige ambtsketen is door burgemeester Koot in 1965 aangeboden bij zijn afscheid. De schakels verbeelden verschillende 'zorggebieden' van de gemeentelijke overheid; de scheepvaart over de Amstel, voorgesteld door een klein vrachtzeilschip (Galjoot), dezelfde afbeelding als op de penning van de 'kleine ambtsketen': het wapen van het vroegere dorp Thamen; de veeteelt, voorgesteld door een koeienkop; de nijverheid, voorgesteld door een fabrieksschoorsteen en een rad; de woningbouw, voorgesteld door de afbeelding van een huis; de groenteteelt, voorgesteld door een krop sla en wortelen; de handel, voorgesteld door een mercuriusstaaf; de bloemeteelt, voorgesteld door bloemen en de akkerbouw, voorgesteld door een korenschoof. Deze schakels worden afgewisseld door een schakel met een afbeelding van de zon. In het midden van de keten -achter hangend in de hals- is de schakel voorzien van een lauwerkrans.

Burgemeester Brautigam heeft bij gelegenheid van zijn afscheid in 1987 twee schakels toegevoegd aan de keten. Daarop staan symbolen die een beroep doen op twee andere zorggebieden van de gemeentelijke overheid. Naast materiële en tastbare als in de bestaande keten, zijn gevoegd: eigenschappen van geest en hart, die een bestuur moeten sieren: voorzichtigheid en verdraagzaamheid.

En burgemeester Castenmiller heeft bij zijn afscheid in 1997 ook twee schakels aangeboden aan de gemeente. De schakels zijn een ontwerp van Dick Dooijes, typograaf uit Amsterdam. Eén schakel verbeeldt onder andere de haan "Prudentia" en duidt op waakzaamheid. In diezelfde schakel treft men een slang en spiegel. De slang duidt op genezen van kwalijke zaken, maar de spiegel zegt daarbij "voorkomen is beter". Daarnaast is de slang als arglistig dier ook bedacht op arglist en

bedrog in anderen, terwijl de spiegel de bijfunctie heeft verleden en toekomst op (beslissingen ten aanzien van) het heden te betrekken: hij spiegelt dat wat is in dat wat was en dat wat komt. De tweede schakel heet "Tolerantia" en betekent verdraagzaamheid. Het is een toespeling op de parabel van de drie ringen in Nathan der Weise van Lessing (18^e-eeuwse Duitse schrijver en dichter). Een ring werd in een koningshuis generaties lang van vader op zoon doorgegeven, d.w.z. de vader schonk hem telkens aan de liefste of beste zoon.

Nu was er een koning die niet kon kiezen: zijn drie zoons zijn hem alldrie even lief, ze zijn alle drie voortreffelijk. Hij laat in het geheim twee identieke ringen bijmaken en schenkt hen alle drie een ring. De vader weet zelfs niet eens aan wie hij de echte schenkt, zo goed zijn de anderen nagemaakt. Na vaders dood krijgen de zoons ruzie. Ze menen alle drie in het bezit te zijn van de 'ware' ring. De rechter aan wie ze het geschil voorleggen beslist dat geen van de drie ringen echt of exclusief zijn. De moraal van dit verhaal: je moet je niet verbeelden dat jij alleen de waarheid in pacht hebt. Je bent het (toevallige) product van traditie en wat jij niet voor waar en waardevol houdt, is grotendeels daardoor bepaald. Respecteer anderen in het bezit van hun waarheid, hun opvattingen, die voor hen evenzeer geldig zijn als jouw ideeën voor jou.

Kortom, een ambtsketen is dus majesteitelijk en magistraal.

Pieter Heiliegiers,
Burgemeester van de gemeente Uithoorn sinds maart 2018

Pieter Heiliegiers (2021)

*Met dank aan de fotografen:
Pieter Heiliegiers, Peter Schat en Patrick Hesse (Vision Quest)*

SMEDERIJ C. DE JONG EN ZN. AAN DE HOOFDWEG (1928-2022)

Smederij voorgeschiedenis (1892)

De Drooglegging Maatschappij (D.M.) werd opgericht in 1880 door zakenmensen, bankiers, aannemers en intellectuelen. Deze personen stichtten de N.V. "Maatschappij tot droogmaking van het zuidelijk deel der Legmeerplassen. De D.M. bouwde aan de kop van de Hoofdweg in 1892 een eigen smederij in de Zuiderlegmeerpolder. De smid die aangesteld werd, was Van Keulen, een telg uit de oude smedenfamilie uit het dorp Rijk in de Haarlemmermeer. Waarschijnlijk heeft de latere directeur H.F. Bultman van de D.M. bij zijn personeelsbeleid de voorkeur gegeven aan vertrouwde krachten uit zijn eigen buurtschap Rijk.

Andries en Grietje Smit (1898)

Smederij A. Smit (1898)

In het jaar 1898 wilde de D.M. van de smederij af. Andries Smit kocht de smederij voor fl. 5.300, = van de D.M. Andries ging verder als: Grof-, Hoef- en Rijtuigensmederij A. Smit. Andries werd geboren op 24-11-1875 te Aartswoud (Gemeente Hoogwoud) en was getrouwd met Grietje Met, geboren op 20-2-1879 te Oudkarspel (Gemeente Langedijk). Dit echtpaar woonde ook in Rijk, net als hun voorgangers.

Smederij Andries Smit met snor (1904)

Cornelis de Jong (1898-1901)

Vader Frans de Jong overleed op 26 mei 1901. Hij was pas 33 jaar oud en liet een zwangere Maartje en twee kinderen achter: Johanna (1896) en Cornelis (1898). Maartje was chronisch geestelijk ziek en had het overlijden van haar vier maanden oude kindje Klaas in 1900 nog niet verwerkt. Het werd haar allemaal te veel. Haar man overleden, twee kleintjes en zwanger. Kort na de geboorte van Frans jr. op 26 november 1901 werd zij opgenomen met psychische klachten. De drie jonge kinderen Johanna, Cornelis en Frans jr. kwamen los van elkaar in pleeggezinnen te wonen, bij familie van Maartje. Andries en Grietje Smit woonden aan de Hoofdweg 4 in De Kwakel en namen in 1901 hun driejarig neefje Cornelis in huis. Hij zou in de smederij aan de Zuiderlegmeer opgroeien en het vak van zijn oom leren. Hij zou later als Kwakelse smid bekend worden om zijn vakmanschap.

Cornelis de Jong (ca.1906)

Wagenmaker Wientjes (1903)

In 1903 vestigde zich naast de smederij de eerste wagenmaker in de nieuwe polder. Dat was Arnoldus Wientjes uit de Haarlemmermeer, in dienst van de N.V. Binnenlandse Exploitatie Maatschappij (B.E.M.). Deze maatschappij had in 1900 alle bezittingen van de D.M. overgenomen. Wientjes gebruikte een tredmolen met honden om de naven van de houten wielen te maken. In de ambachtelijke tijd was het heel normaal dat er naast een smederij een wagenmakerij geplaatst werd. Zowel smid als wagenmaker hadden immers veel met elkaar te maken. De smid maakte het ijzerwerk voor wagens, terwijl de wagenmaker de houten delen maakte. Samen maakten ze een mooi eindproduct. De woning en de werkplaats van de wagenmaker moesten wel van hout zijn. Dit dijkhuis en de werkplaats stonden pal naast de Vuurlijndijk, die een functie had in de verdedigingslinie voor de Stelling van Amsterdam. De beide panden moesten snel in brand gestoken kunnen worden om een vrij schootveld te realiseren als er oorlog uit zou breken. Dit was verplicht in de wet, geregeld bij het Ministerie van Defensie.

De Christelijk Nationale School (1905)

De droogmaking van de Zuiderlegmeer zette een nieuwe ontwikkeling in gang. Met de vestiging van boeren van veelal Protestants-Christelijke huize in de Zuiderlegmeer, kwam spoedig de behoefte aan een Christelijke school in de polder. Reeds op 26 juli 1902 vond, in aanwezigheid van burgemeester Van Meeten van Uithoorn, een bijeenkomst plaats voor de stichting van een Christelijke lagere school. Na veel vergaderen was men in mei 1903 zover, dat kon worden overgegaan tot de aankoop van een stuk grond aan de Hoofdweg. Bij gegoede lui werd aangeklopt om borg te staan voor de benodigde tweeduizend gulden. Nadat de nodige financiële zorgen waren opgelost, kon de Christelijk Nationale School aan de Hoofdweg op 17 december 1905 van start gaan met negenentwintig leerlingen. Dit aantal was wettelijk net genoeg. Hoofdmeester was Piet de Ruig. Hij bleef bijna 32 jaar aan de school verbonden.

Waterschap (1906-1907)

Het eerste land werd verkocht in het jaar 1902. Vijf jaar later waren alle gronden verkocht aan de 24 boeren in de Zuiderlegmeerpolder. De B.E.M. en het Provinciaal Bestuur vonden dat het tijd werd voor de instelling van een publiekrechtelijk waterschap. Dat werd op 2 januari 1907 opgericht: het "Waterschap Zuiderlegmeerpolder".

Wisseling wagenmakers (1908-1912)

Wagenmaker Wientjes kon zijn beroep niet lang uitvoeren, hij overleed plotseling op 25 april 1908. Zijn opvolger werd Willem Wille, vakman uit Koudekerk. Tot zijn grote pech brandden in 1911 zijn woning en wagenmakerij af. Het ging allemaal zo snel dat hij nog net zijn vrouw en kind kon redden uit het fel brandende huis door uit het raam te springen. De voorraad hout ging in vlammen op, maar het kasboek en geld kon hij nog op tijd redden. Het was Kwakelse kermis en het vele publiek wat op straat was, ging naar de brand kijken of helpen. De brandspuit van De Kwakel, die vrij snel arriveerde, kon weinig meer uithalen.

Grietje en Andries Smit, Jo en Cornelis de Jong, soldaat onbekend (1914)

De brandweerlieden konden alleen het pand van buurman Smit nathouden en sparen. De bouwvergunning voor herbouw werd in oktober 1911 afgegeven. In de nieuwe werkplaats in 1912 werden de honden vervangen door een benzinemotor als energiebron. Willem Wille heeft wel heel kort en heftig op die plek gewoond en gewerkt, want in augustus 1912 vertrok hij weer. De nieuwe wagenmaker, Albertus van Bruggen uit Woudenberg, vulde dat gat weer op. *(Hij bleef er wonen en werken tot 30-12-1955)*

Het gezin A. van Bruggen (ca. 1915)

Land- en Tuinbouwbond (1915)

Jongens uit de polder en Kudelstaart, die bij kwekers in Aalsmeer praktijkervaring hadden opgedaan in de tuinbouw, zetten een eigen groentebedrijfje op. Ze legden daarmee de basis voor de verdere ontwikkeling van de tuinbouw, die langzaam op gang kwam. In 1915 werd de Land- en Tuinbouwbond (LTB) afdeling Kudelstaart opgericht, om de krachten van de agrariërs te bundelen. De boeren en tuinders uit de polder sloten zich

hierbij aan. De jonge tuinders kregen het vak beter in hun vingers. Hun vaders brachten met het grove werk bij de boeren in de Zuiderlegmeerpolder wat geld in het laatje. Het boerenbedrijf en de akkerbouw waren de belangrijkste bron van inkomsten. Er kwamen, in navolging van Aalsmeer, hier en daar wat kleine tuinbouwbedrijven met in hoofdzaak groenteteelt (erwten, peulen, bonen) en later heesters en bloemen.

Polderwerkers in de groente (1919)

Elektrisch Stoomgemaal (1920-1921)

Heel nieuw in 1920 was het elektriciteitsnet wat aangesloten werd in de Zuiderlegmeerpolder en Kudelstaart. Op de Kalslagenweg kwam in 1921 hierdoor een nieuw "elektrisch gemaal". Het is nu een elektrische pomp met houten palen en met bovenleidingen erboven. Dit gemaal sloeg het water via de Kalslagerspolder uit aan de andere kant van de polder op het Amstel-Drechkanaal. Het oude stoomgemaal aan de Hoofdweg 3, kwam hiermee te vervallen en buiten dienst te staan. Dit oude stoomgemaal werd later in 1940 omgebouwd tot woonhuis.

Cornelis en Guurtje de Jong-Mur (1924)

Machinistenwoning (1924-1928)

Cornelis de Jong was nu groot geworden en had jaren gewerkt bij zijn oom Andries en had het vak goed in zijn vingers. Cornelis trouwde op 22 mei 1924 met Guurtje Mur, zij is geboren op 4 februari 1902 te Aalsmeer. Haar vader Willem Mur was postbode in Aalsmeer. Het stoomgemaal aan de Hoofdweg 3 deed sinds 1921 geen dienst meer. Naast het stoomgemaal werd de oude machinistenwoning (bouwjaar 1887) aan de Hoofdweg 5-7 aangekocht. Pleegvader Andries Smit kocht dit dubbele woonhuis op 24-1-1924 voor het jonge echtpaar. Beide huizen stonden aan de andere zijde van de smederij. Cornelis huurde Hoofdweg 5 van zijn oom, zijn buurman op nr.7, was G. van Diemen. Na 2 jaar, op 15 november 1926, werd hun zoon Frans de Jong geboren, vernoemd naar de jong overleden vader van Cornelis.

Echtpaar De Jong en Frans voor hun woning, Hoofdweg 5 (1928)

C. de Jong v/h A. Smit (1928)

In het najaar van 1928 nam Cornelis de Jong, die door zijn oom Andries opgeleid was tot smid, de smederij over. Andries Smit ging in 1929 met zijn vrouw Grietje in Haarlem-Noord "rentenieren", waar hij in 1961 overleed. Cornelis was gediplomeerd hoefsmid en later haalde hij zijn diploma meestersmid.

Het echtpaar De Jong pakte een andere inkomstenbron op. Het in elkaar zetten van rijwielen behoorde ook tot de werkzaamheden. Alle fietsonderdelen kwamen los aan, zijn vrouw Guurtje zette de spaken in de wielen. Alles werd op maat en naar de wens van de klant in elkaar gezet.

Logo Smederij Smit (1928)

Nog een belangrijk gebeuren was het waterleidingnet wat in 1928 in Kudelstaart en in de polder werd aangesloten. Schoon water uit de kraan en niet meer uit de waterput, dit was een hele verbetering voor de gezondheid. Aan het einde van het jaar 1928 was er weer wat vrolijks te melden, hun tweede kind, dochter Guurtje (Guusje), werd op 4 december geboren. Naast de smederij deed Cornelis ook het onderhoud van landbouwtractoren. Aan het eind van de andere kant van de Hoofdweg begon dat jaar een andere ondernemer, Piet du Pau, ook een soortelijk bedrijf.

Garage Du Pau (1928)

De oude stoomgemaalmechanist Adrianus du Pau (1863-1935) had ook weer voor nazaten gezorgd. Zijn zoon Piet du Pau (1) begon in hetzelfde jaar 1928 net als Cornelis de Jong met onderhoud en reparatie aan landbouwtractoren. Piet (1) verlegde zijn werkterrein met de opkomst van de auto en bouwde zijn werkplaats tot garage om. Zijn zoon Piet (2) volgde hem op vanaf 1963, hij is bekend als de oude voorzitter van voetbalvereniging RKDES. In 1999 volgde zijn zoon Piet (3) hem weer op en is nog steeds, anno 2022, de eigenaar. Al drie generaties lang en 94 jaar is Autobedrijf P. du Pau gevestigd op de driesprong Kalslagenweg/Hoofdweg te Kudelstaart.

Crisisjaren (1929-1931)

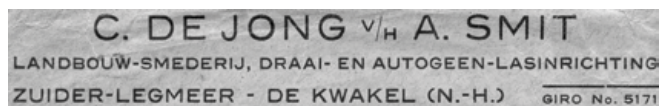
Een lange periode van toenevende welvaart eindigde in 1929 abrupt, de beurskrach! De landbouw in het bijzonder had het heel moeilijk, daaraan kon de Landbouwcrisiswet niet één-twee-drie een einde maken. Diverse boerenbedrijven in het werkgebied van Uithoorn, De Kwakel en Kudelstaart gingen failliet. Dat was erg voor de betrokkenen, voor de bank en voor de toeleveringsbedrijven, waaronder landbouwsmederij C. de Jong. Cornelis maakte zich grote zorgen door het wegvallen van klanten en inkomsten voor zijn jonge gezin en de toekomst van zijn bedrijf.

C. de Jong (1935)

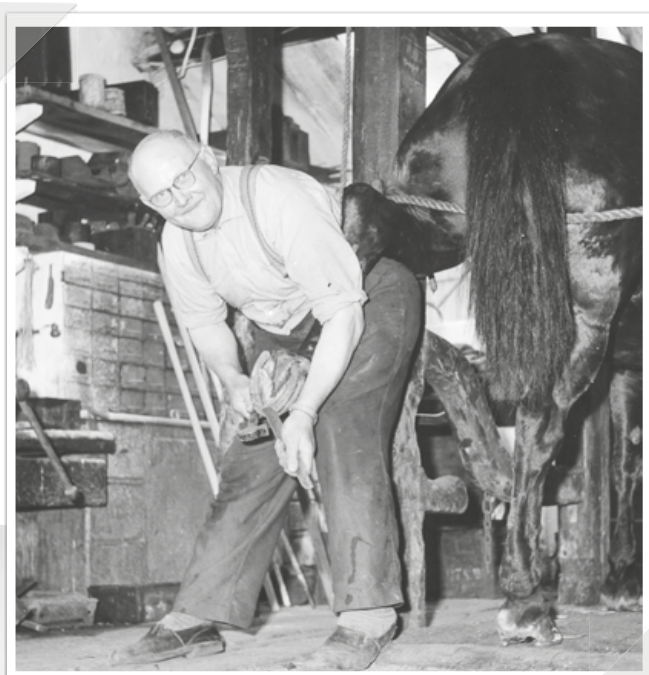
Paardentrap (1932-1933)

Op 13 mei 1933 werd aan de Hoofdweg het derde kind van het gezin De Jong geboren: dochter Magriet (zonder r). Cornelis de Jong werkte inmiddels met een eerste vaste knecht, Johan Wiersema uit Drenthe. Hij was een zeer betrokken vakman en

Rekening C. de Jong v/h A. Smit (1939)

3 jaar (1930-1933) in de kost bij Cornelis en Guurtje. In het weekend volgde hij een 3-jarige opleiding bij het Leger des Heilsgebouw in Amstelveen. Na zijn opleiding tot Luitenant bleef hij zijn oude baas De Jong trouw schrijven, over wat hij voor een mooie en plezierige tijd had meegemaakt bij het gastvrije echtpaar. Hij heeft de oudste twee kinderen op zien groeien en werd als hun zoon opgenomen in het gezin. (Johan behaalde later de rang van Kapitein van het Leger des Heils. Hij was in 1938 gelegerd in Java (Indonesië) bleek uit zijn vele brieven).

Hoefsmid met paard in de travalje (1961)

Cornelis leidde ook nieuwe leerlingen op voor het vak en ontwikkelde de smederij niet alleen tot landbouw- hoef- en kachelsmederij. Hij was een echte hoefsmid en besloeg de paarden vanaf 1924 tot op latere leeftijd (1962). Door een van deze paarden heeft hij een keer een enorme trap gehad. Hij belandde in het ziekenhuis door een zware beschadiging aan zijn rug en moest later hierdoor in een ijzeren korset. Hierna kwam er een "Travalje" (hoefstal) te staan, dit was een houten stelling waar het paard in vastgezet werd. Het woord *travalje* stamt af van het Franse woord "*Travaille*", wat *werk* betekent en in een smidse *werkstal*. Nu kon hij een stuk veiliger de werkpaarden beslaan. Door de ontwikkeling van de techniek verdwenen er steeds meer paarden. Naast de paarden verdwenen er ook allerlei soorten wagens en zo ook de behoefte aan de wagenmakerij. De Jong ging voor de zelfstandige boeren landbouwwerktuigen repareren, maken en verhuren. Zijn collega's uit de Bilderdam en Kudelstaart hielden zich alleen maar met de werkpaarden bezig.

Uitvinder en pionier (1933-1934)

Cornelis was een man met een grote praktische intelligentie, sprak veel met de boeren, luisterde naar hun problemen bij de bewerking van het land. Hij begreep de problemen waar zij tegenaan liepen dusdanig goed, dat hij allerlei werktuigen ontwierp en maakte die pasten bij die problemen. Hij was dan ook meestersmid, uitvinder en pionier in één. Zo ontwierp en bouwde hij een De Kwakel-ploeg. Dat was een ploeg, die tot 70 cm diepte kon gaan met een speciale hefboom voor de zware grond en door paarden en later door rupstractoren werd voortgetrokken. Die ploeg, die diepploegen mogelijk maakte, werd in de jaren dertig gebruikt in de Wieringermeer bij de Dienst Zuiderzeewerken. Dat leverde hem landelijke bekendheid op als *de meestersmid van De Kwakel*.

Diepploeg A. van Bruggen, N. van Scheppingen, Kees Buis en C. de Jong (1935)

Specialisatie

Cornelis specialiseerde zich in het maken van allerlei soorten ploegen en het doen van loonwerk met graanmaaiers, maai-dorsmachines en het verhuren van speciaal diepwerkende ploegen. Zo maakte hij een speciaal "molbord": dat is een hele grote schep van staal, te trekken door een paard, om grond op te scheppen en elders neer te leggen, een goed hulpmiddel bij het egaliseren. Het paard werd hier later weer vervangen door de tractor, zo kon men snel de grond verplaatsen naar lage plekken (kuilen) in het land. Verder bedacht hij voor gras en grond zware stalen landrollen. Ook bedacht hij meerdere soorten kachels. In 1933 kreeg de smid de opdracht van de Gemeente Uithoorn om een "strontkar" te maken. Dit was een kar waarmee fecaliën uit huizen of beerputten kon worden vervoerd.

Strontkar v/d Gemeente Uithoorn, Guusje, Cornelis en Jan Oonk (1933)

Klantenbestand (1935-1936)

De smederij kreeg de naam Elektrische Smederij C. de Jong, de smederij ging nu ook elektrisch, dat was weer een vooruitziende blik van de ondernemer. In 1935 begon Niek van Scheppingen uit De Hoef zijn loopbaan bij de smederij De Jong. De smid C. de Jong was Protestant (Nederlands-Hervormd) en de meeste boeren uit de Zuiderlegmeer waren dat. In het dorp De Kwakel was de meestersmid Albert (Ab) Hölischer gevestigd en die was Rooms Katholiek. Hij besloeg ook werkpaarden en maakte meerdere soorten kachels. Dit was voor De Jong niet gunstig, want de boeren in De Kwakel waren Rooms Katholiek. De geloven waren in die tijd nog strikt gescheiden van elkaar. De protestantse boeren uit de polder waren klant bij een smid uit hun eigen gemeenschap en R.K.-boeren bij de dorpssmid uit hun eigen parochie De Kwakel. (Na de ontzui-ling begin jaren zestig werd dit verschil veel soepeler).

Gezin v.l.n.r. Magrietje, Cornelis, Frans, Willem, Guurtje en Guusje (1938)

Willem de Jong (1937-1939)

Op 4 februari 1937 werd het vierde kind, zoon Willem de Jong, geboren. Het jongetje groeide op in de moeilijke jaren van een naderende oorlog. De techniek nam steeds meer plaats

in in het bedrijf. Zo werd er bijvoorbeeld een tractor voor Jacob Biemond (Vuurlijn) omgebouwd tot rupstractor. Het bedrijf groeide en vanaf 1939 moesten er steeds meer werkruimten bijkomen. Daarna brak een onzekere tijd aan met een oorlog die zich aandiende. De rijwielhandel ging nog goed tot het eind van de jaren dertig, maar met de oorlog kwam dit op een heel laag pitje te staan. De Duitse bezetter vorderde in die tijd de rijwielen uit het straatbeeld. De rijwielenomzet kwam op een laag pitje te staan. De in 1930 gebouwde plaatijzers schuur werd ook gevorderd door de bezetter. In de schuur werden paarden door de Duitsers gestald en hun paarden werden daar beslagen door De Jong en meerdere Duitse hoefsmeden. Na de grote crisis in de jaren dertig, was het 10 jaar later wéér raak met de onzekerheid over de toekomst.

Tweede Wereldoorlog (1940-1945)

In 1941 werd er een oude sloot gedempt om het bedrijf uit te bouwen. Alles was schaars in de oorlog: voedsel, ijzer, rubber, hout, benzine en koper. Dit werd allemaal door de Duitse bezetter in beslag genomen voor de wapenindustrie. Cornelis heeft in 1942 heel veel instanties aangeschreven om aan de benodigde materialen te komen om zijn bedrijf voort te kunnen zetten. Heel veel reacties zonder resultaat; er werd ook veel afgewezen door het Nederlands ministerie en de toeleveranciers, want de grondstoffen waren gewoon niet voorhanden of mochten niet worden geleverd door de bezetter. Cornelis had in deze periode weer een unieke idee: hij investeerde in de aankoop van een oude brandweerspuit, waar veel koperen kranen aan zaten. Die werd op het braakliggende terrein in de grond begraven, samen met nog wat benzineblikken, om later weer op te graven. Die slimme belegging kon hij na de oorlog verzilveren in harde guldens: Cornelis had als enige genoeg koper om te verkopen. In 1944 vond hij de *anti-slipwielen* uit, die hij monteerde op de wielen van zijn Minerva autotractor. Zo kon hij, wanneer hij als loonwerker bij de boeren op een drassig land werkte, niet slippen en gewoon doorwerken.

Cornelis's autotractor met anti-slipwielen in Nes a/d Amstel (1944)

Rekening Alb. Hölscher

Hölscher/ Van Scheppingen (1947)

De andere Kwakelse meestersmid in het dorp, Albertus (Ab) Hölscher, was al op leeftijd en wilde gaan stoppen met zijn smederij. Ab kocht zijn hoefijzers altijd bij Cornelis de Jong. Niek van Scheppingen, die bij De Jong werkte, had al eens tegen Ab Hölscher gezegd, als je verkoopt, moet jij mij inlichten. Dat gebeurde een keer op een zondag, de prijs stond achterop een sigarettapakje geschreven, de koop was in één keer rond.

Albertus Hölscher

Dit was de kans voor Van Scheppingen om een eigen smederij te gaan beginnen. De naam Alb. Hölscher stond nog jarenlang op de facturen van N. van Scheppingen. Niek van Scheppingen nam in maart 1947 de smederij over van Hölscher en vestigde zich met zijn jonge gezin aan de Drechtdijk 21, naast de smederij. Zijn oude witte stoomgemaalhuis, aan de Hoofdweg 3, kocht zijn oude baas en overbuurman Cornelis de Jong voor fl. 3.000,00. Daar kwam daarna weer personeel van de smederij te wonen. Het was nog de tijd van handjeklap en elkaar wat gunnen...

Smederij Hoofdweg (ca. 1943)

Smederij N. van Scheppingen

Nicolaas van Scheppingen trouwde met Truus van Zaal op 10 mei 1940 (de dag dat de Tweede Wereld Oorlog in Nederland uitbrak). Het prille echtpaar richtte een huis in aan de Hoofdweg 3 in het oude stoomgemaal van de Zuiderlegmeerpolder. Daar werden ook de drie oudste kinderen geboren Jan (1941), Toos (1943), Wim (1945). Ellie werd aan de Drechtzijdijk geboren (1947). Het smederijbedrijf werd in 1978 overgenomen door de oudste zoon Jan. In 2005 is kleinzoon Norbert van Scheppingen de eigenaar geworden van het 75-jarig familiebedrijf (1947-2022) met de 3^e generatie aan het roer.

Niek van Scheppingen (1940)

Gezin v.l.n.r. Cornelis, Guusje, Magrietje, Willem, Frans en Guurtje de Jong (1944)

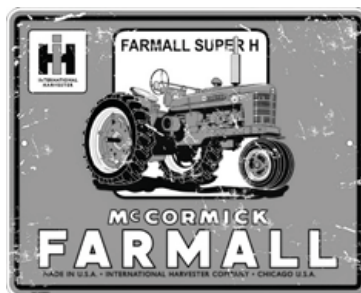
Willem de Jong en Jo Biemond, Stommeermolen (1948)

Sport en ontspanning (1946-1949)

In 1946 werd de vrijdagavondjeugdclub in de Christelijk Nationale School in de Zuiderlegmeer opgericht voor allerlei activiteiten. Zo was Willem de Jong in 1949 medeoprichter van de korfbalclub. Op een afgezet stuk weiland werd er in de zomer korfbal gespeeld. In de lange wintermaanden werd er toneel spelen gedaan. In hetzelfde jaar had de al bestaande korfbalvereniging VZOD zich aangemeld bij de CKB, de korfbalbond in Nederland. Vanaf dat moment bestaat de *Christelijke Korfbal Vereniging VZOD*. Indertijd is gestart met één seniorenteam, waarmee Willem als 17-jarige speler kampioen werd in 1954.

VZOD Historie (1949-2022)

Na de oprichting in 1949 van VZOD kwamen er in het begin van de jaren zeventig jeugdteams bij. Kudelstaart groeide flink door de nieuwbouwprojecten en VZOD is daar toen flink actief jeugdleden gaan werven. Nu zijn er aanzienlijk meer jeugdteams dan seniorenteams! In haar bestaan is VZOD op meerdere plekken gehuisvest geweest: in het begin werd gekorfbald op de grasweides van de boeren in de Zuiderlegmeer. In die periode viel VZOD onder de gemeente Uithoorn en kreeg in 1970/1971 onderdak bij voetbalvereniging KDO in De Kwakel. Na een paar seizoenen konden men terecht bij RKDES in Kudelstaart, toen nog gehuisvest waar nu Geerland is. RKDES verhuisde naar de Mijnsherenweg, maar voor VZOD was daar geen plek en het verhuisde naar het sportveld bij De Bloemhof in Aalsmeer. Niet ideaal, omdat de jeugd steeds per auto naar Aalsmeer gebracht moest worden om te trainen. Toen in Kudelstaart De Proosdijhal gebouwd werd, werd het aanbod gedaan om op het schoolsportveld naast de sporthal te gaan spelen. En zo werd VZOD een Aalsmeerse vereniging. In 2002 is de laatste verhuizing geweest naar Sportpark Calslagen, naast RKDES aan de Wim Kandreef in Kudelstaart. Anno 2022 is VZOD een korfbalvereniging en een aparte schaatsvereniging.

Reclamebord (1948)

Marshallplan (1948-1952)

In 1948 kwam de Amerikaanse regering met het "Marshallplan" om de bedrijven in West-Europa er weer bovenop te helpen na de oorlog. Het initiatief voor dit omvangrijke materiële hulpplan werd genomen door de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken George C. Marshall. Dit plan liep van 1948 t/m 1952. Door dit mooie herstelplan kwam er twaalf miljard dollar naar Europa om de landen na alle oorlogsschade weer op te kunnen bouwen. De Nederlandse land- en tuinbouw hebben zich hierdoor goed kunnen herstellen. Zo werden er Amerikaanse tractoren naar Nederland verscheept met merken als: McCormick-Deering en International Harvester Company (IHC)/ Farmall.

Smederij, huis en wagenmakerij (1950)

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog en het Marshallplan wordt de handel in landbouwwerktuigen steeds belangrijker. Het ambacht smid wordt voor een groot deel overgenomen door de industrie en de landbouwwerktuigen worden gemaakt door veelal buitenlandse fabrieken. De Amerikaanse tractoren kwamen op, evenals de Ford tractoren uit Engeland.

Oude dorsmachine C. van Egmond (ca. 1926)

Dorsen met een combine (1951)

Ceep van Egmond had met zijn zonen een dorsbedrijf aan de Vuurlijn in De Kwakel. Die dorsten nog op de ouderwetse manier. Dorsen werd in de oude methode in de winter gedaan bij de boer op de het bedrijf. De gerst werd boven in een ronsel (draaiend rad) gedaan, waarbij de gerst van de stengels werd geslagen en opgevangen en de stobalen kwamen achteruit via de balenpersers. Dorsen op die oude manier was erg arbeidsintensief, vele lange dagen werk en je had daar veel mankracht voor nodig. In 1951 gaf Cornelis de Jong als verkoper van landbouwvoertuigen, een tip aan de dorsbaas van Van Egmond, dat hij hem een combine voor zijn bedrijf kon aanbieden om sneller te kunnen werken. Ceep zag dat niet zitten, zo'n nieuwe dorsmachine, hij vond het nog te vroeg hiervoor. Cornelis zei tegen hem, als jij hem niet koopt, dan koop ik hem zelf. Hierna kocht Cornelis met geleend geld van Nico Immink sr., de opa van zijn latere schoondochter Tine, een nieuwe "combine" machine. De Jong breidde hiermee zijn loonwerkersbedrijf uit met de combine en werd nu de concurrent van het dorsbedrijf van Van Egmond. Ook de andere boeren uit de polder geloofden niet in De Jong met zijn nieuwe dingen. Dat hadden ze wel verkeerd ingeschat, want Cornelis bleek een vooruitziende blik te hebben met de combine.

Cornelis op de combine (1951)

School en Werken (1952-1960)

Willem de Jong ging in 1943 naar de Christelijke lagere school aan de Hoofdweg. Hierna deed hij de vervolgopleiding aan de LTS in Hoofddorp om de diploma's te halen voor o.a. bankwerker. Zijn oudste broer Frans kreeg een aanstelling als leraar landbouwtechniek aan de Christelijke Landbouw winterschool, later middelbare landbouwschool, te Hoofddorp. Willem begon in 1952 als 15-jarige in de smederij van zijn vader. Een jaar later, in 1953, kwam er een loods bij aan de Hoofdwegzijde. Cornelis de Jong kocht in het bijzijn van zoon Willem een "tweede" combine in het jaar van de watersnoodramp 1953. In de tijd na die overstroming, werd er door het loonbedrijf veel met de combine op het Zuid-Hollandse Goeree Overflakkee gewerkt. Hieronder een stukje over de terugloop van het aantal smeden. *(Bij een vergadering van smeden in 1955 bleken er nog 5.600 smeden te zijn in Nederland. In 2000 waren dat er nog maar 700.)*

Willem op de LTS Hoofddorp (1956)

Instructeur LTS (1961-1963)

Rond 1961 was Willem 24 jaar en gaf hij les in mechanisatie, hydrotechniek, elektrotechniek, (hij had geen diploma voor didactiek en kreeg hierdoor 10% minder salaris bij de LTS in Hoofddorp). Hij kwam in het onderwijs via zijn oudste broer Frans, die leraar was in Hoofddorp. Via het Agrarisch Cursus Comité verzorgde Willem op vrijwillige basis cursussen in 1962-1963 en was officieel instructeur maaidorsen. Hij nam bij leerlingen examens af in techniek op de praktijkschool Akkerbouw in Slootdorp. Willem vond het onderwijs niet zijn ding, de techniek en handel hadden veel meer zijn interesse.

Smederij C. de Jong en Zn. (ca. 1961)

C. de Jong en Zn. V.O.F. (1964)

In 1964 schenkt vader Cornelis zijn zoon fl. 68.000, = om te beginnen als medefirmant in het familiebedrijf. Voor deze schenking had Willem natuurlijk al jaren gewerkt, maar zo gaat dat in familiebedrijven. In 1964 treedt dus de jongste zoon aan als mede-eigenaar en de smederij ontwikkelt zich snel tot een levendig bedrijf van handel in allerlei landbouwwerktuigen en tractoren. Het smidswerk wordt omgezet naar constructiewerk om de machines zonodig aan te passen aan de eisen van de koper.

C. de Jong en Zn. Landbouwmachines (1964-1965)

Klantenbestand (1960-1967)

De eerste akkerbouwers vertrokken in de jaren vijftig uit de Middelpolder (Amstelveen), Thamerpolder, Stommeerpolder en Noorderlegmeerpolder. Door de huizenbouw in deze polders liep het klantenbestand sterk terug. Het werkteerrein verplaatste zich gaandeweg naar de Haarlemmermeer, waar nog genoeg akkerbouwbedrijven waren. Maar ook daar kwam een terugloop in het klantenaantal door de uitkoop van de akker-

Het dorp Rijk op de kaart (1650)

bouwers voor de nieuwbouw van Schiphol.

Tot 1959 stond het dorp Rijk nog op de landkaart, maar in 1960 begon de leegloop in dat dorp vanwege de bouwplannen voor het nieuwe vliegveld. Het dorp lag precies op de plek van de huidige locatie van Schiphol. De huizen, bedrijven en de inwoners waren vertrokken en in 1963 begon de bouw van het moderne stationsgebouw. Op 28 april 1967 werd het nieuwe ultramoderne Schiphol feestelijk geopend door Koningin Juliana. De twee grotere plaatsen in de Haarlemmermeer, Hoofddorp en Nieuw-Vennep, gingen ook uitbreiden in de jaren zestig. Dit kwam door de groei van Schiphol en er moesten huizen bij komen voor de medewerkers van de luchthaven. Weer moesten de akkerbouwers grond in gaan leveren en ze vertrokken naar de Flevopolders. De vaste klanten die daarheen verhuisden, bleven wel trouwe klanten van het familiebedrijf uit De Kwakel.

Afbraak van dorp Rijk en de bouw van Schiphol (1959)

Mechanisatie (1965-1967)

Precies in 1965 was het gedaan met het “trouwe dampige werkpaard”; hij trok zijn laatste vore (= een ploegsnede), en verdween vervolgens van de akker. En daar verscheen opeens een vrolijk pruttelende tractor die het zware werk overnam. Zo abrupt is het natuurlijk niet gegaan, maar in de grafieken is de kentering duidelijk zichtbaar. Midden jaren zestig van de vorige eeuw kruisen twee lijnen elkaar. Vanaf precies dat moment zakt het aantal werkpaarden onder de honderdduizend, en zal het aantal tractoren zelfs verdubbelen. Willem zag dit al gebeuren en wilde in de handel van die moderne machines. Het bedrijf bestond in die tijd nog uit drie verschillende segmenten: de smederij, het loonbedrijf en de handelsonderneming. Er moesten keuzes gemaakt worden door het bedrijf. Willem

verkocht tractoren en machines aan klanten via de handels-onderneming. Alleen aan de loonbedrijven verkocht hij helemaal niets, het loonbedrijf van De Jong was een concurrent voor deze loonbedrijven. Vader en zoon bouwden deze tak, het loonbedrijf, langzamerhand af.

Smid Cornelis aan het vuur (ca. 1965)

C. de Jong en Zn. N.V. (1968)

Vader zag dat zijn zoon een goede visie had voor de toekomst van het familiebedrijf en deed een stapje terug. De tijd was gekomen om een andere frisse wind te laten waaien. Zoon Willem neemt in 1968 de hele zaak over van vader Cornelis. De naam C. de Jong en Zn. V.O.F. (Vennootschap Onder Firma) wordt dan veranderd in C. de Jong en Zn. N.V. (Naamloze Vennootschap). Het bedrijf was oorspronkelijk een landbouwsmederij. De paarden gingen eruit en de tractoren en machines kwamen erin. De nieuwe eigenaar heeft zich niet alleen beziggehouden met het leveren van machines, maar ook met het onderhoud en repareren ervan. Naast de bestaande loods komt een tweede loods te staan, dit was de rechtse loods, als je het van de Hoofdweg bekijkt. Het bedrijf was dealer van "BollinderMunktel" tractoren, een onderdeel van het dure Volvo. Later werd er overgeschakeld naar de goedkopere Italiaanse merken Fiat en Lamborghini.

Wiersmachine Vicon, Ben de Breuk in De Kuil (1973)

Henk Kooyman (1969)

Op 1 oktober 1969 start Henk Kooyman een loonbedrijf. Hij koopt zijn eerste tweedehands tractor, een Ford 3000, en een nieuw Argenterio kraantje bij Willem de Jong. Henk deed vooral loonwerk bij boeren, zoals maaien, hooi rijden, mest verspreiden en nog veel meer hand- en spandiensten. De startende ondernemer kon alleen de tractor niet direct betalen. De Raiffeisenbank (later de Rabobank) deed in die tijd moeilijk met de financiering van nieuwe ondernemers. De regering legde kredietbeperkingen op bij de banken vanwege de dreigende overbesteding in die periode. Willem gaf de tractor toch mee, hij had vertrouwen in de jonge ondernemer. De rekening mocht hij later betalen, als hij wat verdiend had. Hij adviseerde de startende Kooyman om eens met de N.M.B. (Nederlandse Middenstandsbank) te gaan praten, de huisbank van het bedrijf C. de Jong. Daar kreeg Henk wel spoedig krediet om verder te groeien. Nu, het is wel goed gekomen met het bedrijf. In 2022 bestond Kooyman B.V. aan de Poelweg in De Kwakel alweer 53 jaar, met inmiddels de tweede generatie aan het stuur.

Willem en Tine de Jong-Immink (1972)

C. de Jong en Zn. B.V. (1970-1972)

In 1970 wordt het bedrijf C. de Jong en Zn. N.V. omgezet in C. de Jong en Zn. B.V. (Besloten Vennootschap). In hetzelfde jaar kocht Willem 750 m² grond van de buurman, de akkerbouwer Chris Roodenburg. Hierop liet hij later in 1972 zijn huidige huis bouwen aan de Hoofdweg 6, recht tegenover het oude stoomgemaal. Op 30 november 1972 trouwt Willem de Jong met Tine Immink uit Amstelveen. Tine is geboren op 26 april 1950 in boerderij "Christinahoeve" aan de Zijdelweg te Nieuwer-Amstel (Amstelveen). Zij is de dochter van akkerbouwer Willem Immink en Marretje Trijntje Hansen.

Driesprong Vuurlijn-Hoofdweg (1972)

Handel zonder loonbedrijf (1972-1975)

Het loonbedrijf was al in de afbouwfase. Willem was de handelsman van de familie en probeerde zijn machines te slijten aan de concurrent van zijn vader, het loonbedrijf RVR (Roodenburg-Vlugt-Roodenburg) uit Hoofddorp. Dit was een groot loonbedrijf voor de akkerbouw in de Haarlemmermeer. RVR had echter geen interesse. Het loonbedrijf van De Jong was niet echt grootschalig, combines/persen gebeurde in hartje zomer, wanneer het erg druk was met reparaties. De combines werden weer bemand door monteurs uit de werkplaats en in de vakantietijd was dat erg druk. Uiteindelijk werd de loonwerktak in ca. 1973/74 afgestoten en verkocht. De combine en pers werden samen met de werknemer verkocht aan Martien van Wieringen, die vooral werkzaam was als loonwerker bij tuinders: spitten, frezen etc. Dit bedrijf ging Loonbedrijf Noorder Legmeer heten. De combinetak was echter geen lang leven beschoren, na een drietal jaar werd de stekker eruit getrokken. Na de afstoting van het eigen loonbedrijf kwam de weg vrij voor de handelstak van machines aan de loonbedrijven.

Grondaankoop (1976)

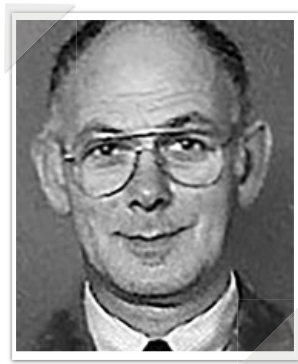
Wat jaren later stopte buurman Chris Roodenburg met de akkerbouw en werd het land achter zijn huis ook aangekocht, waarop in 1976 een grote nieuwe derde loods (de rechter) gebouwd werd. In het voorjaar van 1977 werd die met een grote show van tractoren en machines in gebruik genomen. Dit was een fantastisch evenement om nieuwe machines te showen voor hun klanten.

Willem op John Deere tractor

Bestuur Rabobank (1977)

Willem de Jong kwam in 1977 in de raad van Bestuur van de Rabobank Uithoorn, hij volgde de overleden veehouder C.W. de Jong van boerderij "Huis ter Leeuwe" op. Deze boerderij stond langs het Jaagpad aan het Amstel-Drechtkanaal. Zijn betrokkenheid met de boeren en middenstanders hier is altijd erg groot geweest. (Hij bleef 19 jaar bestuurslid van de bank van 1977 t/m 1996).

Bestuurslid Willem (1988)

Rabobank Historie

Op 18 september 1972 kwam er een fusieplan tussen twee centrale banken: de Coöperatieve Centrale Raiffeisenbank uit Utrecht en de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank uit Eindhoven. De nieuwe naam werd Coöperatieve Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. De Rabobank werd in januari 1973 de handelsnaam van de Coöperatieve Rabobank U.A. in Utrecht. In 2016 is de structuur van de Rabobank gewijzigd. De 106 lokale Rabobanken en Rabobank Nederland zijn gefuseerd tot één bank, de Coöperatieve Rabobank U.A. Het heeft sindsdien één bankvergunning van De Nederlandsche Bank.

C. de Jong L.B.M. B.V. (1978-1979)

Aan het eind van de jaren zeventig wordt het bedrijf gesplitst in twee B.V.'s, waarbij de oude B.V. de beheerder van het onroerend goed werd. De nieuwe wordt C. de Jong L.M.B. B.V. (dit staat voor Landbouw Mechanisatie Bedrijf) dat zich bezighield met verkoop en reparatie van land- en tuinbouwtractoren en werktuigen. Klaar voor de toekomstige groei van het bedrijf. Het aantal personeelsleden wordt uitgebreid tot in sommige tijden 14, bestaande uit tractormonteurs, constructiewerkers, vertegenwoordigers en kantoorpersoneel.

Hoofdweg 2 (1978-1982)

Het oorspronkelijke gebouw, smederij en woonhuis met een oppervlakte van ca. 90 m², stond op een grondoppervlak van 250 m² en voldeed in de jaren vijftig al niet meer aan de gestelde eisen. Op een bepaald moment in juli 1978 stond het oude wagenmakerhuis (Hoofdweg 2) naast de smederij te koop. Nog diezelfde middag hoorde Willem de Jong dat en kocht het direct. In deze woning kwam kantoormedewerker Jan Samsom te wonen op 18 augustus 1978 met zijn verse echtgenote Marry. Na 4 jaar, in februari 1982, liet Willem deze oude woning slopen door Spelt. Hiervoor in de plaats liet hij een soort huis type Haring & Hoogervorst bouwen. Dat was snel gebouwd. Jan en Marry konden nu in een mooi nieuw huis gaan wonen in het najaar van 1982.

CeHaVe Historie (1911-2022)

De C.H.V. (sinds 1911) was een coöperatie. De leden bepalen dus wat er gaat gebeuren. Door allerlei oorzaken (o.a. de varkenspest rond de eeuwwisseling) ging het een stuk minder in de landbouw. De coöperatie besliste toen om al die aangekochte bedrijven weer af te stoten en zich weer te beperken tot hun eigen vestigingen. In 2010 fuseerde Cehave Landbouwbelang met "Agrifirm" uit Apeldoorn tot de grootste coöperatie van Nederland.

Wagenmakerhuis Hoofdweg (1976)

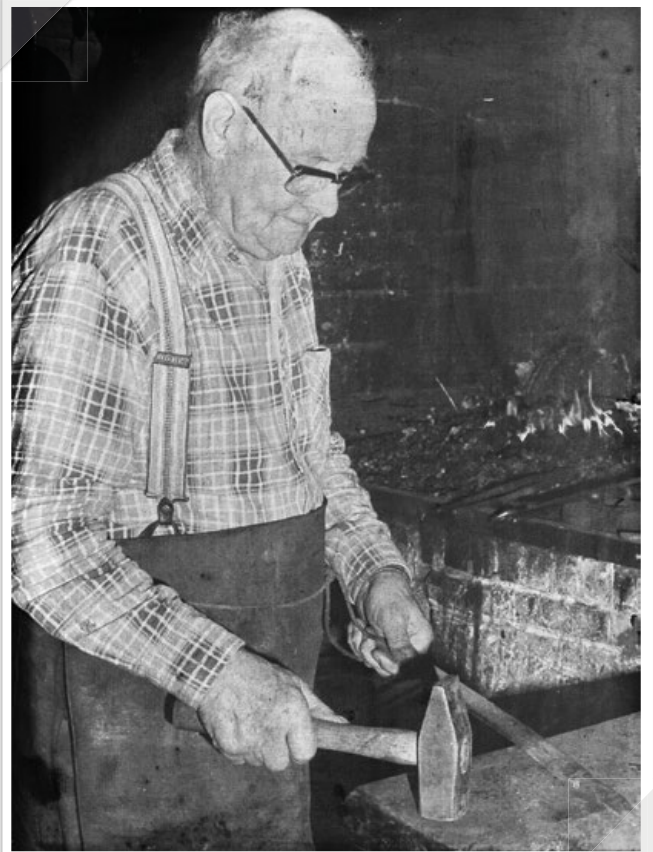
Kinderen (1981-1982)

Willem en Tine de Jong kregen twee zonen: Jan-Willem, geboren 2 februari 1981 en Cornelis, geboren op 1 juli 1982. De jongens groeiden op aan de Hoofdweg, doorliepen de lagere school en de middelbare school en waren meestal op het erf te vinden met de tractors. De oudste zoon, Jan-Willem, ging later met het bedrijf Kraakman mee als verkoper bij de overname in 2018. Cornelis ging bij de ABN Amrobank werken. Beide kinderen en hun ouders hebben gezamenlijk de onroerend goed B.V. onder hun beheer. De beide zonen verhuren de twee loodsen en de kwekerij aan de Hoofdweg 6 en 8 aan derden.

Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. (1988)

Het veevoederbedrijf C.H.V. (Coöperatieve Handels Vereniging) uit Veghel neemt in 1988 een optie op de gebouwen. De mechanisatie was een aparte B.V. waar de latere eigenaar Jos Vermue werkte. De C.H.V. importeerde nogal wat merken machines o.a. Lamborghini tractoren uit Italië. In Noord-Brabant, deel van Limburg en Zeeland hadden ze van oudsher al eigen vestigingen. Om deze verkopen te stimuleren, kochten zij door het hele land meerdere mechanisatiebedrijven op. In het noorden van Nederland en in de IJsselmeerpolders en zo ook het Kwakelse handelsbedrijf C. de Jong L.M.B. B.V. Alle voorraden aan machines en onderdelen werden opgekocht. Het moederbedrijf veranderde de naam naar: Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. Willem de Jong (51 jaar) had het bedrijf verkocht met de toezegging nog vijf jaar de leiding in het bedrijf uit te voeren. In de drukste tijd werkten ze met 20 personen, alleen wilde de C.H.V. verder met 18 medewerkers. Er kwamen dus 2 personen op straat te staan. Een moeilijke beslissing, waar de oude eigenaar niets meer over te zeggen had. Door Willem zijn er vier gebouwen van totaal 3240 m² op een grondoppervlakte van 9500 m² bijgebouwd.

Cornelis de Jong (1988)

Zwemdiploma en afscheid (1991)

De oude baas was weduwnaar geworden door het verlies van zijn vrouw Guurtje op 14 december 1981. Hij ging niet bij de pakken neerzitten en kookte zijn eigen potje, zolang hij dat kon. Met de kerstdagen kookte hij voor al zijn kleinkinderen, die vonden dat prachtig en hij genoot nog meer. Er was nog een mooie anekdote van deze krasse man: hij haalde in 1984 nog zijn zwemdiploma; hij was toen 86 jaar! De oude baas en oprichter Cornelis de Jong overleed op 92-jarige leeftijd op 15 augustus 1991. Hij had heel hard gewerkt. Als jonge wees in De Kwakel terecht gekomen en het vak geleerd bij zijn pleeg-

vader. Als hoefsmid begonnen en opgewerkt tot meestersmid en uitvinder van allerlei boerenwerktuigen. De crisis en de oorlog overleefd met zijn inventieve denkwijze en uitvoering. Het loonbedrijf opgezet en met zijn zoon het handelsbedrijf uitgebouwd. Uit wat wij van oud-medewerkers horen en uit de brieven die wij mochten lezen, blijkt dat hij een sociale man voor zijn personeel was. Maar vooral ook een echte familie-man voor zijn kinderen en kleinkinderen. Een tijdperk werd afgesloten, hij rust in vrede.

Oude woonhuis en smederij vlak voor de sloop (1991)

Burgemeester Castenmiller en Willem en Tine de Jong (1993)

Oud gereedschap (1991-1992)

Doordat de “Stichting Meer-Historie” in de Haarlemmermeer in 1990 juist bezig was met het oprichten van het “Historisch Museum Haarlemmermeer” en broer Frans de Jong daar aandeel in had, kwam de gedachte op om in het museum een stukje van de smederij, die toch voor de slopershamer bestemd was, aan het museum over te dragen. De oorspronkelijke smederij en woonhuis werd eind 1991 leeggehaald en in 1992 gesloopt. De oude inventaris met de oude gereedschappen schonk Willem aan de Stichting Meer historie, die het Haarlemmermeermuseum beheert. Zijn oudste broer Frans heeft zich er flink voor ingezet om de spullen in het museum te krijgen. Het is wel duidelijk dat de activiteiten in de Zuiderlegmeerpolder onder invloed van denkers en werkers uit de Haarlemmermeer stonden. Eén van de redenen waarom een deel van de smederij in het museum geplaatst is.

Gezondheid (1991-1992)

Het directeurschap van Willem de Jong zou aanvankelijk nog vijf jaar doorgaan, maar door lichamelijke klachten moest hij na een paar jaar al terugtreden. Hij onderging een openhartoperatie in december 1990, waarna hij stopte met het uitvoeren van zijn directeurschap. Jos Vermue werd aangesteld als zijn opvolger, hij kwam van een eigen vestiging van C.H.V. uit Zeeland. De omzet was 16 miljoen gulden toen Willem afscheid nam in 1992.

Orde van Oranje-Nassau (1993)

In april 1993 ontving Willem de Jong tot zijn grote verbazing een Koninklijke onderscheiding voor al zijn verdiensten. Op zijn afscheidsreceptie in restaurant Leenders ter gelegenheid van zijn 40-jarige loopbaan bij Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. ontving Willem uit handen van burgemeester Castenmiller de eremedaille in goud die hoort bij de Orde van Oranje-Nassau.

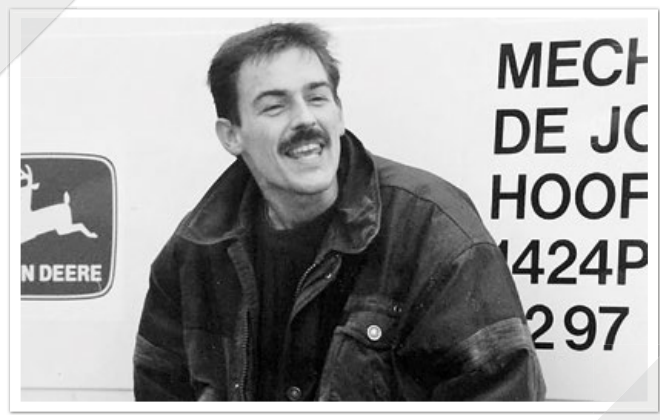
De 56-jarige Willem begon in 1952 als 15-jarige zijn loopbaan in de smederij van zijn vader Cornelis. De smederij werd door zijn voorgangers opgericht in 1892 aan de Hoofdweg in de Zuiderlegmeer polder. In 1928 kocht zijn vader de smederij van Willems stiefvader Andries Smit en zo kwam het bedrijf in de familie De Jong. Willem was altijd druk voor het bedrijf, maar maakte zich daarnaast ook maatschappelijk dienstbaar. Hierbij een overzicht:

- Via het Agrarisch Cursus Comité verzorgde hij op vrijwillige basis cursussen in 1962 en 1963. Hij is officieel instructeur maaidorsen.
- In 1949 was Willem medeoprichter van de korfbalclub “Vooruitgang Zij Ons Doel” (VZOD), een club die in de zomer korfbalde op een afgezet stuk weiland en in de winter toneel speelde.
- Als ouderling en kerkvoogd heeft De Jong meegewerkt in de “Samen op weg gemeente” van de Nederlands Hervormde Kerk in Kudelstaart. Willem heeft in de periode tussen december 1989 t/m juli 1991 zitting gehad in de commissie van beheer van het kerkbestuur.
- Binnen de Rotaryclub Aalsmeer-Uithoorn was hij districtshoofd van jongerenzaken en begeleidde internationale uitwisselingsprojecten. Een “gastkind” kwam dan eerst in het kader van genoemde uitwisseling bij hem in huis om even te wennen. Daarna ging het kind naar een gastgezin. Gedurende een jaar bezocht zo’n kind dan een middelbare- of hogere school in de omgeving. Als “Counsel” stuurde en bemiddelde De Jong bij deze projecten, waarbij omgekeerd ook kinderen uit eigen omgeving naar het buitenland gingen. De projecten brachten veel werkzaamheden met zich mee. Het was een hele belasting voor zijn vrouw Tine, maar zij stond hem altijd bij.
- Willem de Jong bekleedde sinds 1977 een functie in de Raad van Bestuur van de Rabobank Uithoorn. Hij deed dit werk met groot genoegen, omdat hij altijd al veel belangstelling had voor mensen. De Rabobank is een coöperatieve instelling, dus zo had hij veel contact met de leden.

Helaas moest hij bij het bedrijf De Jong zich wegens gezondheidsredenen de laatste twee jaar terugtrekken en de werkzaamheden overdragen aan een bedrijfsleider. Willem hierover tegen een journalist van de Amstellander na de afscheidsreceptie: *“Ik bemoei me nog wel met de grote beleidslijnen en beperk me verder tot het adviseren. Mijn vader is begonnen met drie personeelsleden. Ik heb het bedrijf zelf helemaal uitgewerkt tot wat het nu is en ben hierbij altijd zorgvuldig omgegaan met de mensen om mij heen. Dat vond ik belangrijk. Ik keek dan ook verrast op toen ik Burgemeester Castenmiller binnen zag komen. Het was een enerverende dag voor me. Dit had ik niet verwacht.”* Zie rubriek: *“Quakelse Ridders”* website www.de-kwakel.com

Trouw personeel

In 1993 kwam er weer een loods bij, de vierde, achter links, naast de buurman kwekerij Gebr. Alderden. Het personeel was heel honkvast door de jaren heen bij de gastvrije familie. Naast Willem stond dan ook een sterke vrouw: Tine. Dit echtpaar was zuinig op hun personeel. Trouwe personeelsleden waren o.m. Joop van Egmond (Czn), 24 jaar in dienst geweest, Wim (Sjaak) de Boer, 45 jaar in dienst geweest en Jan Samsom, 50 jaar bij de firma.

Jos Vermue (1993)

Nieuwe eigenaar (1993)

Jos Vermue was werkzaam bij een filiaal van de C.H.V. in Zeeland, het bedrijf dat het Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. had gekocht. Jos werd door C.H.V. als eerste in de gelegenheid gesteld Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. te kopen als ze het bedrijf weer wilden afstoten. En dat gebeurde dus in 1993. Willem de Jong blijft de gebouwen via de andere B.V. verhuren.

Old Timers (1996-2015)

Willem stopte als bestuurslid van de Rabobank Uithoorn, hij heeft van 1977 t/m 1996 in het bestuur gezeten. Er zijn in die periode heel wat financiële noten gekraakt bij de bank, maar hij heeft veel positieve ervaring opgedaan. Een grote hobby van Willem is om samen met zijn zoons Jan-Willem en Cornelis oude auto's te restaureren en weer rijklaar te maken. De gele A-Ford (1930) werd in de volksmond een dokterscoupe of schoonmoederszitje genoemd (de achterklep kon je omhoog doen, zo ontstonden er twee zitplaatsen). Willem zelf heeft met deze mooie

old timer menig bruidspaar naar het gemeentehuis gereden voor de huwelijksvoltrekking.

Old Timer, A-Ford (ca. 2005)

De rode “Pick Up” Ford (1948) is van het type F3 met een 6 cilinder zijklep motor. Willem en zijn zoons zijn drie jaar bezig geweest om deze auto te restaureren! Hij is rood gespoten door Hans Plat uit de Vrouwenakker. Deze auto reed mee voor onze Stichting De Kwakel Toen & Nu in de kermisoptocht van 2009, met historische boer- en tuinbouwartikelen. Naast de restauratie van oude auto's, knappen ze ook landbouwtractors op. De eerste was een Steyr. Daarna knapten ze een John Deere en een Fiat op. De zoons gingen met de oude tractor naar de middelbare school toen ze 16 jaar waren in plaats van op de brommer, daar kwamen veel toeschouwers op af.

Pick Up Ford F3, Kermisoptocht Ben Plasmeijer, Tine en Wim (2009)

Jos Vermue overlijdt (2016)

De jonge eigenaar Jos Vermue overleed vroegtijdig op 7 november 2016 op 51-jarige leeftijd. Jos werd geboren op 18 april 1965 te Sas van Gent (Zeeland). Zijn vrouw Greta Norde bleef achter met twee dochters, Lian en Nicole. Het gezin woonde op de boerderij “Sophia Hoeve” aan de Vuurlijn 78.

Deze boerderij en de tas (schuur) zijn op 4 januari 2019 verkocht aan Mathijs en Simone van der Knaap, waar nu "Gasterij De Kwakel" is gevestigd.

Jos Vermue en Greta Norde (2013)

Dealerschap historie

Nadat de Ford landbouwdivisie was overgenomen door Fiat en voortaan als New Holland door het leven ging, werd er gekozen voor het grotere Kalmthout en Van Niel in Hoofddorp, wat kort daarop werd overgenomen door Voets B.V. uit Hazerswoude. Mechanisatiebedrijf De Jong B.V. kon toen dealer worden van John Deere. Echter, ca. 2010 werd de importeur voor Nederland, Louis Nagel B.V. het importeurschap ontnomen en werd door John Deere Europe besloten dat alleen echt grote bedrijven John Deere konden verkopen met een heleboel restricties. Dat resulteerde erin dat er maar zes dealers voor heel Nederland overbleven en uiteraard was Mechanisatiebedrijf De Jong daar te klein voor. Het bedrijf is toen één van de grotere concurrenten van John Deere gaan verkopen: te weten Case IH, wat weer onderdeel is van CNH (Case New Holland).

Na het overlijden van de eigenaar Jos Vermue, stond het bedrijf te koop en dat is dus in december 2018 overgenomen door toen nog Kraakman Perfors B.V. Nu heet dat gewoon Kraakman B.V. en dat is dus één van de twee bedrijven die nog John Deere verkopen in Nederland. Door verdere overnames verkoopt Kraakman via o.a. zijn overnames John Deere van Texel tot Maastricht. In Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en de Flevopolders is "GroenNoord" de dealer.

Kraakman Perfors (2019)

Kraakman Perfors B.V. (2018)

Weduwvrouw Greta Norde heeft op 17 december 2018 het Mechanisatiebedrijf de Jong B.V. in De Kwakel verkocht met het personeel aan: Kraakman Perfors B.V. Het mechanisatiebedrijf was nog een zelfstandige B.V. binnen Kraakman.

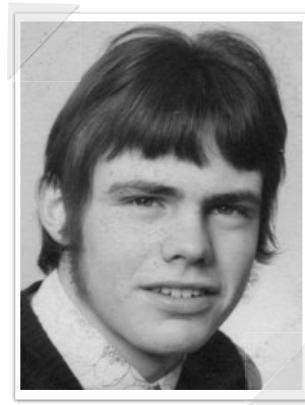
Verhuizing Kraakman B.V. (2020-2021)

Met ingang van januari 2020 werd de administratie naar het hoofdkantoor in Middenmeer verhuisd en kon Jan Samsom met pensioen. Op 31 december 2021 werd de hele vestiging van Kraakman aan de Hoofdweg gesloten en verplaatst naar een pand in Hillegom, waar ook de vestiging van Kraakman Voorhout is ondergebracht. Na 130 jaar (1892) geen smederij meer aan de Hoofdweg.

Jan Samsom 50 jaar in dienst (1969-2020)

(Delen uit gesprek met oud-werknemer Jan Samsom)

In 1969 kwam Jan van de Middelbare Landbouwschool te Hoofddorp. Zijn ouders hadden een melkveehouderij in Woerdense Verlaat. Jan had geen echt plan over wat hij wilde worden, maar boer worden wilde hij zeker niet. In zijn eerste zomer en najaar heeft hij bij een loonwerker gewerkt, maar toen waren de tractoren nog niet zo luxe als tegenwoordig.

Jan Samsom (1970)

Dus toen het kouder en natter werd in het najaar dacht Jan pas serieus na wat hij nu echt wilde gaan doen. Zijn moeder attendeerde hem op een advertentie in "De Ronde Vener", waarin een vacature stond voor een administratieve kracht bij C. de Jong in De Kwakel. "Het klikte bij het sollicitatiegesprek op een zaterdagmorgen en als ik zorgde dat ik niet in militaire dienst hoefde kon ik aan de slag. Door punt 1 van de dienstkeuring was dat niet zo moeilijk, als oudste van 5 kinderen. Als je daar geen zin in had, dan hoefde je voor die lichte 70 ook niet op te komen voor de dienstplicht." Jan was aangenomen door Willem en mocht op 10 november 1969 beginnen.

Marry en Jan Samsom (2016)

“Bij De Jong vroeger in de jaren vijftig, ging de rekening 1x per jaar naar de klanten. Rond 1969 kwam er elke week een dame een dag de facturen typen.”

“In de beginjaren 80, met de komst van de eerste computer, werden de facturen sneller uitgedraaid. Met de nieuwe eigenaar Cehave na 1988 gingen de facturen sneller naar de klanten toe. Daar moesten de vele vaste klanten wel even aan wennen. In 1998 hebben wij het huis waar wij wonen van Willem gekocht.” Jan is altijd op kantoor aan de Hoofdweg blijven werken, van 1969 tot 1988 bij Willem de Jong, van 1988 tot 1993 bij de (C.H.V.) later Cehave. Bij de nieuwe eigenaar Jos Vermue van 1993 tot diens dood in november 2016. Hierna bij zijn weduwnaar, Greta Norde van november 2016 tot 17 december 2018. De laatste werkgever was de nieuwe eigenaar Kraakman Perfors tot aan zijn pensioen op 31 januari 2020. Jan Samsom heeft er precies 50 jaar gewerkt, met heel veel plezier. Zijn werkplek bleef hetzelfde, de werkgevers veranderden door de jaren heen. “Voor mijn gevoel is het voorbij gevlogen: het was heel afwisselend werk en fijne werkgevers, van wie Willem, Tine, Jos en Greta me uiteraard het naast stonden.”

P. Kruit B.V. (2022)

Doordat de loodsen aan de Hoofdweg leeg kwamen te staan door de verhuizing van Kraakman in 2021, verkocht de beheerder van het onroerend goed C. de Jong B.V. deze twee loodsen aan Perry Kruit, specialist in asbestsanering. Zijn bedrijf P. Kruit BV is sinds 2022 aan de Hoofdweg 4 gevestigd.

Van Toen naar Nu (1892-2022)

Na een lange periode van 130 jaar een smederij op de kop van de Hoofdweg, door verschillende eigenaren, is dit nu per 1 januari 2022 gestopt. De familie De Jong heeft hier 94 jaar haar brood verdiend met heel hard werken in voor- en tegenspoed met hun smederij, loon- en handelsbedrijf. Wij feliciteren Willem en Tine de Jong van harte met hun 50-jarig huwelijk op 30 november 2022. Het Bestuur van de Stichting De Kwakel Toen & Nu.

Willem en Tine de Jong 50 jaar getrouwd (30-11-2022)

Boerenbijeenkomst in de Zuiderlegmeerpolder (ca.1900-1905) Wij weten maar vier namen: 4. Harm Busscher, 13. Cornelis Conijn, 15. Izaäk Koole, 17. Pieter Blommestijn. Wie weet er nog meer namen? Mail naar onze redactie: dp@de-kwakel.com

Zuidereygmeeerpolder met de benamingen van boerderijen en andere plaatsen (1936)

Bronvermeldingen:

Het boek: *Wegen naar Vrijheid* (1981), Drs. P.G.J. de Boer.
 Het boek: *Kudelstaart in Oorlogstijd* (2020), Jan Buskermolen† en Dick van Wees. Familiearchief De Jong, gemaakt door Aat van der Zwaard† en Frans de Jong†.

Met speciale dank aan:

Willem en Tine de Jong, Mevrouw Guus van der Zwaard-De Jong, Jan en Marry Samsom, Jeroen van Doorn, Mary Du Pau (Pdr), Jan Hofstra, Theo den Haan (Czn), Stichting Oud Uithoorn/ De Kwakel: Chris Woerden en Peter Schat.

HET GEVOEL VAN ONS DE KWAKEL

Het Gevoel van ons

De Kwakel

(La Montagne, Jean Ferrat)

Op tafel ligt een oude kaart
Die de geschiedenis bewaart
Van ons dorp en haar ontstaan
De naam geschreven met een Q
Er is veel veranderd nu
Maar het beste bleef bestaan

Want al kun je nooit meer terug
Naar de oorsprong rond die brug
De oude school, de kerk met toren
Er is iets dat ons verbindt
Iets dat je nergens anders vindt
Iets waar je bij wilt blijven horen

Dat is 't gevoel van ons De Kwakel
Dat wat we delen met elkaar
En dat we altijd samen komen
Bij lief en leed en jaar op jaar

Of je hier geboren bent
Of import en nog niet bekend
Dat is niet waar het om gaat
Want door school en Sport & Spel
Went het Kwakels leven snel
En leer je waar dit dorp voor staat
Voor het echte dorpsgevoel

Lees je week'lijks het Ons Doel
KDO kent geen gelijke
En moet je naar Het Polderfeest
En de Veiling zijn geweest
Ga je naar De Optocht kijken

Dat is 't gevoel van ons De Kwakel
Dat wat we delen met elkaar
En dat we altijd samen komen
Bij lief en leed en jaar op jaar

Groot geluk, je voelt je rijk
Fietsend op de Boterdijk
Langs boerenland en Poldersport
Wanneer je op de Drechtelijk loopt
Bloemen bij een kweker koopt
Of schaatst rondom 't oude Fort

Wanneer je gaat langs 't Kwakelsepad
Waar je in de kerkbank zat
Wanneer je denkt aan mooie dagen
Aan Scouting, Dorpshuis, Tavenu
Of aan De Kwakel Toen & Nu
Nee, dan heb je niets te klagen

Dat is 't gevoel van ons De Kwakel
Dat wat we delen met elkaar
En dat we altijd samen komen
Bij lief en leed en jaar op jaar

Dat is 't gevoel van ons De Kwakel
Dat wat we delen met elkaar
En denk niet dat het ooit verandert
Je bent en blijft een Kwakelaar

*Muziek: Jean Ferrat
(La Montagne/Het Dorp)
Tekst: Daan Bartels*

Museumwagen

Hier wonen en tonen wij mobiel, onze herinneringen waar De Kwakel en Uithoorn elkaar geïnspireerd ontmoeten in een gezamenlijke inspanning het NU te ontspringen daar waar iedere inwoner zijn roots mag begroeten

Niet statisch gebracht en gepresenteerd aan passanten maar interactief, bereikbaar, cultuurrijk en informatief daar waar we de kiem van interesse voor de kunst planten, maar nu in een rijtuig als geen ander, zo bijzonder en educatief

Nu mogen we door de werken van Ome Toon de Wit struinen, markant en veelzijdig genoemd in de Kwakelse polderarchieven gespecialiseerd in miniatures en betoverende verlichte tuinen vindt u in ieder gerestaureerd kunstwerk de passie en het positieve

U vindt hier geen halve oudheden of opgegraven potscherven, maar met liefde verzamelde en gerestaureerde kunstwerken Hoe we verbaasd worden door de nalatenschap van onze erven laat het ons nooit in onze creativiteit en beleving beperken

Laat u verrassen, door de zorg en liefde van de gekozen collectie Verlaat de dagelijkse beslommering en absorbeer het getoond palet Betreed dit rijdende museum en voel de getoonde wereld van perfectie Voor u samengesteld door vrijwilligers, met een niet aflatende inzet

Gedicht: Dorpsdichter Uithoorn, Peter Borghaerts

Loflied op mijn polder (naar Hendrik Marsman)

Midden in deze groene oase
genietend van het werk
de Vrouwenakker eindeloos ver,
lange sloten zonder einde
de vogels aan het blauwe zwerk,
een belevenis in extase.

Het heldere water
levend met plompen en vissen
dat zijn historie verbergt
in een peilloze diepte van veen
en ik weet nu al
dat ik dit beleven eens zal missen

De stilte verbroken
door het gelui met kracht
van Johannes Geboorte
die vanuit haar spitse toren
aan de landman laat weten
dat thuis het eten wacht.

En in het steeds wisselend decor
van jaargetijden
blijft onze polder zo eenvoudig
in haar groene ruimte
onvermoed van het lijden
dat deze oase eens verkracht.

Gedicht: Th. J. M. den Haan (1970)

Dorpsdichter Uithoorn, Peter Borghaerts

Drechtijk (ca. 1920)

MET DANK AAN ONZE SPONSOREN VOOR ONDERSTEUNING VAN STICHTING DE KWAKEL TOEN & NU

ABG automaterialen bv
Albert Heijn Jos van den Berg
Amstelhof Sport & Health Club
Bosch Car Service van den Berg bv
Burgers Betonbouw B.V.
Constructiebedrijf De Kwakel B.V.
De Beij Elektra b.v. Installatie Techniek
De Zonnebloem
De Vries Groep - Administratie
Duo Plant v.o.f.
Fish - Vishandel Klaas Bos Spakenburg
Frans Kooyman Auto's
Fred Makelaardij o.g.
Fysiotherapie De Kwakel
Gasterij De Kwakel
Graaf X ICT
Het Fruitpaleis
H. Blom & Zn Installatiebedrijf B.V.
Hotel & Restaurant Lakeside
HPD Potplanten
Jac. Oosterveer B.V.
Jan Voortman Autoschadeherstel
Kandelaar Elektrotechniek
Kenniss Heiwerken B.V.
Klaas Kleijn Administratiekantoor
Knipsalon Care For Hair
Kooyman B.V.
MJK Administratie
Mooi, Vers van de kweker
Over de Web
Paparazzi Media
Pétterra pedicure en massagepraktijk
Poldersport
Rodaal Groep Mijdrecht
Röling Isolatietechniek B.V.
Schijf Groep Uithoorn
Sparnaay Juweliers
Spelt Bedrijven B.V. - Nieuwveen
Supermarkt Quakel
Takii Seed
Tandartsenpraktijk De Kwakel
H.A. Teeuwen Bouw- en Aannemersbedrijf
Tanken & Wassen van den Berg bv
Theijssen & De Jong Hoveniers
Van der Boon Auto's - Leimuider
Van Kessel Administratie & fiscaaladvies
Van Rijn Fietsen
Van Zaal Transport
Verheijfotografie
Voorend Taaladvies
Westerbos & Mens Brood & Banket
Zorgboerderij Inner Art

peter@abg-bv.nl
0297-540086
info@amstelhof.com
peter@bergauto.nl
info@burgersbetonbouw.nl
info@dekwakelbv.nl
elektra@debeij.nl
De Kwakel / Vrouwenakker
john@devries.nl
duoplant@duoplant.nl
info@fish-nederland.nl
info@kooyman-autos.nl
info@fredmakelaardij.nl
info@fysiotherapie-dekwakel.nl
info@gasterijdekwakel.nl
info@graaf-x.nl
hetfruitpaleis@gmail.com
info@hblomenzoon.nl
info@hotellakside.nl
vireo@vireo.nl
jac@jacoosterveer.nl
edwin@janvoortman.nl
info@kandelaar.com
info@kennisheiwerken.nl
info@klaaskleijn.nl
info@c4h.nl
info@kooymanbv.nl
info@mjk-advies.nl
info@vanrijnroses.nl
info@overtheweb.nl
dp@de-kwakel.com
info@peterra.nl
info@poldersport.com
lrotten@xs4all.nl
info@rolinggroep.nl
info@schijf.nl
info@sparnaayjuweliers.nl
administratie@spelt.nl
rehorst.nieuwveen@coop.nl
info@takii.eu
info@tandartsenpraktijkdekwakel.nl
info@teeuwenbouw.nl
tankstation@bergauto.nl
info@theijssen-dejong.nl
info@vdboon.nl
info@administratievankessel.nl
info@vanrijnfietsen.nl
info@vzt.nl
info@verheijfotografie.nl
info@taaladviesvoorend.nl
info@westerbos.nl
gera@inner-art.nl

www.abg-bv.nl
www.ah-josvandenbergh.nl
www.amstelhof.com
www.bergauto.nl
www.burgersbetonbouw.nl
www.dekwakelbv.nl
www.debeij.nl
www.zonnebloem.nl/dekwakel-vrouwenakker
www.johndevries.nl
www.duoplant.nl
www.fish-nederland.nl
www.kooyman-autos.nl
www.fredmakelaardij.nl
www.fysiotherapie-dekwakel.nl
www.gasterijdekwakel.nl
www.graaf-x.nl
www.hetfruitpaleis.nl
www.hblomenzoon.nl
www.hotellakeside.nl
www.vireoplantsales.com
www.jacoosterveer.nl
www.janvoortman.nl
www.kandelaar.com
www.kennisheiwerken.nl
www.klaaskleijn.nl
www.c4h.nl
www.kooymanbv.nl
www.mjk-advies.nl
www.vanrijnroses.nl
www.overtheweb.nl
www.de-kwakel.com
www.peterra.nl
www.poldersport.com
www.rodaal.nl
www.isolatietechniek.eu
www.schijf.nl
www.sparnaayjuweliers.nl
www.spelt.nl
www.cooprehorst.nl
www.takii.eu
www.tandartsenpraktijkdekwakel.nl
www.teeuwenbouw.nl
www.bergauto.nl
www.theijssen-dejong.nl
www.vdboon.nl
www.administratievankessel.nl
www.vanrijnfietsen.nl
www.vzt.nl
www.verheijfotografie.nl
www.taaladviesvoorend.nl
www.westerbos.nl
www.inner-art.nl

Prettige Feestdagen en een gezond 2023

Stichting De Kwakel Toen & Nu
www.de-kwakel.com